

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA**

MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO

NA ROKY 2022-2030


Vstupná správa






Identifikačné údaje

Obstarávateľ

Názov	Mestská časť Bratislava-Nové Mesto	
Sídlo	Junácka 1, 832 91, Bratislava	
IČO	00603317	
Web	www.banm.sk	
Starosta	Mgr. Rudolf Kusý	
Kontaktná osoba	Ing. Anton Gábor, vedúci oddelenia životného prostredia a územného plánovania	

Spracovateľ

Názov	„Inštitút priestorového plánovania“	 inštitút priestorového plánovania
Sídlo	Ľubľanská 1, 831 02 Bratislava 3	
IČO	36 064 645	
Web	ipp-oz.sk	
Predseda	Ing. Ľubomír Macák	
Zodpovedný riešiteľ	Ing. Ľubomír Macák	



Legislatívne a metodické pozadie spracovania vstupnej správy

Vstupná správa pre spracovanie strategického dokumentu PHRSR je vypracovaná v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválnej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017 (Šablóna Vstupnej Správy PHRSR 2020, verzia 1.0.1), zdroj: Metodika tvorby PHRSR 2020, verzia: 1.0.3, január 2020.

V zmysle Čl. 18, ods. 4, písmeno n) Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky v znení dodatkov č. 1 až 20 je miestnemu zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti, koncepcií a rozvojových programov.

Taktiež v zmysle č. 29 ods. 1, písmeno a) je mestskej časti vyhradené zabezpečovať hospodársky a sociálny rozvoj mestskej časti v nadväznosti na celomestský rozvoj a celomestské rozvojové dokumenty.

Spracovanie textu tejto Vstupnej správy je realizované spracovateľom („Inštitút priestorového plánovania“) v zmysle objednávky Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto č. 346/2021 zo dňa 18.8.2021.



Prehľad najčastejšie používaných skratiek

BSK	Bratislavský samosprávny kraj
EÚ	Európska únia
EHP	Európsky hospodársky priestor
IKT	informačné a komunikačné technológie
MČ	mestská časť
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OP	operačný program
SPODaSK	sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela
TEN-T	transeurópsky dopravný koridor
ZŠ	základná škola



Obsah

1	Identifikačné údaje.....	7
2	Základné údaje o PHRSR.....	8
2.1	Hlavné ciele, výzvy, problémy a impulzy, na ktoré bude PHRSR reagovať.....	8
2.1.1	Zdôvodnenie potreby tvorby nového strategického dokumentu	8
2.1.2	Aktuálne priority a návrhy smerovania strešných dokumentov na národnej úrovni.....	17
2.1.3	Aktuálne priority rozvoja na regionálnej úrovni.....	22
2.1.4	Kľúčové výzvy a problémy ako aj riešenia na úrovni mesta (podľa PHRSR BSK 2021-2027)....	24
2.1.5	Kľúčové výzvy a problémy ako aj návrh riešení na miestnej úrovni.....	32
2.2	Predpokladaný obsah strategického dokumentu.....	38
2.3	Uvažované/požadované variantné riešenia a geografický rozmer PHRSR	40
2.4	Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania PHRSR a zodpovednosti za jednotlivé kroky	41
2.5	Vzťah PHRSR k iným strategickým dokumentom.....	42
2.6	Orgán kompetentný na prijatie PHRSR.....	43
3	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch implementácie PHRSR.....	44
3.1	Predpokladané požiadavky na vstupy/zdroje.....	44
3.2	Údaje o predpokladaných výstupoch/efektoch.....	45
3.3	Možné riziká súvisiace s tvorbou a implementáciou PHRSR	48
4	Dotknuté subjekty	50
4.1	Vymedzenie kľúčových partnerov	50
4.2	Zoznam dotknutých subjektov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a doplnení niektorých zákonov.....	52
4.3	Dotknuté susedné štáty.....	54
5	Záver.....	55



1 Identifikačné údaje

Mesto/obec	Mestská časť Bratislava-Nové Mesto
Zadávateľ tvorby stratégie	Mestská časť Bratislava-Nové Mesto
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorú sa dokument spracováva	Mestská časť Bratislava-Nové Mesto
Plánovacie obdobie	Roky 2022 až 2030
Gestor spracovania PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mgr. Rudolf Kusý, starosta e-mail: sekretariat@banm.sk tel.: 02/49 253 422
Koordinátor prípravných prác spracovania PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Anton Gábor, vedúci oddelenia životného prostredia a územného plánovania, e-mail: anton.gabor@banm.sk tel.: 02/49 253 997
Členovia prípravného tímu / spracovatelia vstupnej správy	„Inštitút priestorového plánovania“, Ľubľanská 1, 831 02 Bratislava, Ing. Ľubomír Macák, zodpovedný riešiteľ e-mail: ipp@ipp-oz.sk tel.: +421 905 277 485



2 Základné údaje o PHRSR

2.1 Hlavné ciele, výzvy, problémy a impulzy, na ktoré bude PHRSR reagovať

V nasledujúcom texte sú podrobnejšie popísané aktuálne priority a (návrhy) smerovania regionálnej politiky na národnej, európskej ale aj regionálnej úrovni. Samostatná časť je venovaná výzvam a problémom, ktorým územie mestskej časti Bratislava-Nové Mesto aktuálne čelí a je potrebné ich vhodným spôsobom riešiť. V úvode nasledujúceho textu je taktiež stručne popísaná odpoveď na otázku „**Prečo je pre mestskú časť potrebné vypracovať nový strategický dokument v oblasti regionálneho rozvoja?**“.

2.1.1 Zdôvodnenie potreby tvorby nového strategického dokumentu

Na základe aktuálnych okolností, ktoré sú podrobnejšie popísané nižšie, môžeme konštatovať, že v súčasnosti (druhá polovica roku 2021) existuje vysoká potreba prípravy nového strategického dokumentu mesta/mestskej časti v oblasti podpory regionálneho rozvoja. Takýmto dokumentom je program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (pôvodný strategický dokument bol koncipovaný na obdobie rokov 2014 až 2020).

Hlavným dôvodom je potreba reflektovať aktuálne celospoločenské dianie v oblasti regionálnej politiky na Slovensku ale aj v EÚ.

K týmto okolnostiam patria najmä začiatok nového programového obdobia politiky súdržnosti EÚ (nové programové obdobie je definované rokmi 2021 až 2027), schválenie kľúčového strategického dokumentu pre územie Bratislavského kraja (ktoré sa udialo v polovici roku 2021), pretrvávajúca situácia v podobe zdravotnej a ekonomickej krízy ale aj nové metodické pokyny pre tvorbu strategického dokumentu, ktoré boli predstavené začiatkom roku 2020.

V priebehu roka 2020 bola zahájená príprava aj celomestskej stratégie (s pracovným názvom „Bratislava 2030“). Toho času však neboli k dispozícii finálne výstupy či už analytickej alebo návrhovej časti. Známe však sú niektoré pracovné verzie výstupov. Spracovanie finálneho výstupu je plánované v polovici budúceho roku, čo vytvára ešte časový priestor na prípadné vstupy aj z pozície mestskej časti.

Aj prostredníctvom prípravy vlastného strategického dokumentu je možné vytvoriť adekvátne podklady pre usmerňovanie regionálneho rozvoja na celomestskej úrovni.

V zmysle Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky je mestskej časti vyhradené zabezpečovať hospodársky a sociálny rozvoj mestskej časti v nadväznosti na celomestský rozvoj a celomestské rozvojové dokumenty a zároveň je miestnemu zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti, koncepcií a rozvojových programov.



Zároveň treba poznamenať, že mestská časť pripravila a úspešne realizovala v ostatnom období množstvo projektov (či už investičných alebo neinvestičných), ktoré prispeli k rozvoju územia a boli financované z externých zdrojov (či už zdroje EÚ, granty EHP a Nórska alebo štátny rozpočet). Realizované projekty musia byť v súlade so stratégiou rozvoja na celomestskej, resp. miestnej úrovni.

Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie).

Územie mestskej časti je charakteristické tým, že sa tu nachádza viacero špecifických území tzv. „prestavbové územia“ teda územia, kde dochádza k zmene ich pôvodnej funkcie (či už z výrobnéj alebo rekreačnej) na novú (obytnú funkciu alebo funkciu občianskej vybavenosti). Týmto miestnym výzvam bude potrebné venovať špecifickú pozornosť aj pri koncipovaní stratégie rozvoja mestskej časti.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja ako základný strategický dokument

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta/mestskej časti predstavuje základný strednodobý programový strategický dokument mesta/mestskej časti v oblasti regionálneho rozvoja, ktorý nastavuje smer a priority rozvoja mesta. Cieľom tohto strategického dokumentu je identifikovať kľúčové výzvy a problémy územia a nastaviť smerovanie rozvoja pre nasledujúcu dekádu s ohľadom na priority a smerovanie rozvoja na úrovni regiónu.

Zámerom dokumentu je prispieť k modernizácii územia a zároveň prispieť k napĺňaniu priorít rozvoja definovaných v nadradenom strategickom dokumentu na úrovni regiónu (Bratislavského kraja).

Aktuálna stratégia rozvoja mesta/mestskej časti bola definovaná do roku 2020

Ostatný strategický dokument mestskej časti v oblasti regionálneho rozvoja bol vypracovaný v roku 2016 a bol definovaný na roky 2016-2020. Dokument doteraz neprešiel žiadnou revíziou, resp. aktualizáciou (obsah strategickú časť zostal pôvodný) a tak je jeho výpovedná hodnota po roku 2020 značne limitovaná. Zároveň môžeme konštatovať, že v priebehu implementácie tohto strategického dokumentu bolo úspešne zrealizovaných (prípadne je v realizácii) už 80% plánovaných projektov, ktoré boli súčasťou akčného plánu.

Obdobná situácia je aj na celomestskej úrovni, kde stratégia bola koncipovaná do roku 2020. V súčasnosti sa pripravuje nový strategický dokument pre obdobie po roku 2021.

Rok 2021 ako začiatok nového programového obdobia politiky súdržnosti EÚ

V novom programovom období, s ohľadom na oblasť regionálneho rozvoja, patrí rok 2021 k prelomovým obdobiam. Je to prvý rok nového programového obdobia politiky súdržnosti EÚ (keďže nové programové obdobie je definované pre roky 2021 až 2027). Pre toto nové programové obdobie sú pripravované aj nové nástroje v oblasti podpory regionálneho rozvoja na úrovni EÚ ako aj na národnej úrovni.

Na národnej úrovni sú už pripravené návrhy strešných dokumentov pre programové obdobie 2021 – 2027 akými sú Partnerská dohoda a súvisiaci Operačný program Slovensko. Tie definujú základné smerovanie podpory v rámci európskej politiky súdržnosti na Slovensku.



Schválenie kľúčového dokumentu pre územie Bratislavského kraja

Kľúčovým východiskom pre tvorbu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta/mestskej časti je základný strategický dokument Bratislavského kraja-Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja pre roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), ktorý bol schválený v júni tohto roku, a ktorý stanovuje smer a priority rozvoja regiónu na nasledujúce desaťročie. Dokument taktiež definuje nové očakávané ciele a výsledky v rámci regionálneho rozvoja na území Bratislavského metropolitného regiónu a samostatnej aj pre územie mesta Bratislavy. Tieto očakávané výsledky budú hlavným predmetom pozornosti pri definovaní rozvojových priorít mesta/mestskej časti.

Príprava strategického dokumentu na úrovni mesta

V priebehu roka 2020 bola zahájená príprava aj celomestskej stratégie (s pracovným názvom „Bratislava 2030“). Pre túto úlohu bol vytvorený samostatný post na úrovni mesta- splnomocnenec primátora pre strategický plán mesta. V súčasnosti zastrešuje tvorbu tohto strategického dokumentu novovzniknutá inštitúcia patriaca pod mesto Bratislava a to Metropolitný inštitút Bratislavy. Zástupcovia mestskej časti sa aktívne zúčastňovali a stále zúčastňujú na prácach spojených s prípravou tohto strategického celomestského dokumentu. Toho času však neboli k dispozícii finálne výstupy či už analytickej alebo návrhovej časti. Známe však sú niektoré pracovné verzie výstupov. Spracovanie finálneho výstupu je plánované v polovici budúceho roku, čo vytvára ešte časový priestor na prípadné vstupy aj z pozície mestskej časti.

Rozdiely v kompetenciách mesta a mestskej časti

Kompetencie jednotlivých samospráv na území Slovenskej republiky určuje v prvom rade zákon o obecnom zriadení (zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov). Špecifikom územia mesta Bratislavy je vzťah medzi mestom (magistrát) a jeho časťami (mestské časti). Jednotlivé vzťahy v rôznych oblastiach hospodárskeho a sociálneho rozvoja sú podrobnejšie popísané v štatúte hlavného mesta. Z neho vyplýva, že mestské časti disponujú značným rozsahom vlastných kompetencií či už v sociálnej, hospodárskej oblasti ale aj v doprave a mobilite a v oblasti životného prostredia. V zmysle Čl. 18, ods. 4, písmeno n) Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky v znení dodatkov č. 1 až 20 je miestnemu zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti, koncepcií a rozvojových programov. Taktiež v zmysle č. 29 ods. 1, písmeno a) je mestskej časti vyhradené zabezpečovať hospodársky a sociálny rozvoj mestskej časti v nadväznosti na celomestský rozvoj a celomestské rozvojové dokumenty.

Územný plán mesta a územné plány zón

Mesto Bratislava má platný Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy v znení Zmien a doplnkov 01, 02, 03, 05 a 06. Obstarávanie Zmien a doplnkov 04 bolo uznesením mesta Bratislava zrušené. Aktuálne sú v procese obstarávania Zmeny a doplnky 07. Ďalšie zmeny sú avizované. Aktualizovať by mali problematiku nájomného bývania, výškového zónovania stavieb, zmeny vo verejnom záujme, celomestské centrum Petržalka a tiež podnety od fyzických a právnických osôb.



Mestská časť Bratislava-Nové Mesto má schválených 5 územných plánov zóny a pripravuje 12 nových územných plánov zóny. Ich zoznam, ako aj plné znenie, sú uvedené na webovom sídle mestskej časti ¹.

Rozhodnutie o umiestnení stavby sa nevyžaduje na stavby, ktorých podmienky na umiestnenie podrobne rieši územný plán zóny, ak je to v jeho záväznej časti uvedené. ² Obstarávanie, schvaľovanie a aktualizácia územných plánov zóny je v zmysle Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej aj ako Štatút) spravidla úlohou mestskej časti. Schvaľovanie je však v zmysle Štatútu ³ podmienené dohodou magistrátu a mestskej časti. Keďže však predmet ani obsah takejto dohody upravený nie je, pri umiestňovaní stavieb v MČ budú aj naďalej rozhodovať negociačné procesy. Rovnakú právomoc obstarania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie zóny má však aj mesto ⁴. Záväzné časti sa v tomto prípade vyhlasujú všeobecne záväzným nariadením Bratislavy. Aj tu sa však musí mesto s mestskou časťou dohodnúť. Podľa stavebného zákona ⁵ sú totiž na území hlavného mesta dotknutými orgánmi mestskej časti, ak podľa Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy vykonáva kompetencie stavebného úradu mesto Bratislava. Ak kompetencie stavebného úradu vykonáva mestská časť, dotknutým orgánom je mesto. Takáto analógia platí aj pri územnoplánovacích činnostiach na zonálnej úrovni mesta, resp. mestskej časti.

Povoľovanie stavieb a zmeny stavieb sa v zmysle Stavebného zákona ⁶ uskutočňuje podľa platnej územnoplánovacej dokumentácie, t. j. podľa územného plánu mesta a/alebo podľa územného plánu zóny. Územný plán zóny musí byť pritom v súlade so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie mesta ⁷. Odlišné koncepcie či iné funkcie tak zonálna dokumentácia uplatniť nemôže. Územný plán zóny môže územný plán mesta len sprísiť, upresniť alebo spodrobiť. Obstarávanie, schvaľovanie a aktualizáciu Územného plánu mesta zabezpečuje v zmysle Štatútu magistrát Bratislavy, počas čoho má mestská časť postavenia dotknutého orgánu ⁸.

Praktické skúsenosti z povoľovania stavieb prinášajú príslušným stavebným úradom častokrát rôznorodé interpretácie mesta, mestskej časti a investora. Územný plán mesta totiž exaktne nedefinuje vzťah k schváleným územným plánom zóny. Taktiež v regulačnom výkrese kódom „S“ (rozvojová a stabilizovaná plocha je situovaná na území, pre ktoré je schválená územnoplánovacia dokumentácia podrobnejšieho stupňa, ktorá obsahuje jej reguláciu) necharakterizuje všetky plochy, kde je územný plán zóny schválený. Takéto dvojstupňové rozhodovanie (mesto a mestá časť) má tak viacero problémov, čo prináša niekedy nejednoznačný výklad platného právneho stavu, čo generuje odklad výstavby. V Bratislave pritom podľa dostupných analýz ⁹ chýba až 40 000 nových bytov. Dostupnosť bývania je čoraz komplikovanejšia a ceny novostavieb rastú. V júly roku 2021 priemerná cena novostavieb v hlavnom meste prvýkrát prekonal hranicu 4 000 eur za štvorcový meter vrátane DPH. Rozvoj kvalitného sídelného prostredia, no najmä dostupnosť bývania by mali byť jedným z najdôležitejších verejných záujmov.

¹ Zdroj údajov: <https://www.banm.sk/6346-sk/uzemne-planovanie/>

² § 39a ods. (3) písm. a) Stavebného zákona.

³ Čl. 42 Štatútu Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení dodatkov č. 1 až 14

⁴ Čl. 41 písm. e) Štatútu Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení dodatkov č. 1 až 14.

⁵ § 140a a § 140b Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

⁶ Oddiel 4 Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

⁷ § 25 ods. (1) písm. a) Stavebného zákona.

⁸ § 140a ods. (2) Stavebného zákona.

⁹ Inštitút urbánneho rozvoja: <https://iur.sk/2020/06/19/na-slovensku-chyba-vyse-200-000-bytov-co-s-tym/>



Kompozičné vnímanie mestskej časti

Pre lepšiu predstavivosť textu tejto časti vstupnej správy je spracovaná aj grafická schéma s názvom Kompozičné vnímanie riešeného územia mestskej časti, ktorá je uvedená v **Mapa 1 Špecifické územia na území mestskej časti Bratislava-Nové Mesto**. Služi na zhodnotenie potreby uplatňovania rôznych nástrojov, metód a stimulov usmerňovania hospodárskeho a sociálneho rozvoja jednotlivých celkov a subcelkov mestskej časti.

Severné a severozápadné územie mestskej časti tvorí prírodná časť krajiny Karpatského masívu. Prevažne zalesnené územie sa využíva najmä pre účely rekreácie v prírodnom prostredí. Špecifickými prvkami sú v tejto polohe extenzívne urbanizovaná Železná Studnička a vrch kopca Kamzík, ktoré pre exponované športovo – rekreačné vyžitie vyhľadáva množstvo obyvateľov celého mesta.

Juhozápadnú časť tvoria dva pomerne kompaktné, aj keď nie príliš vhodne Vlárskou ulicou prepojené celky. Predĺžením Vlárskej ulice cez Bárdošovu späť do pokračovania druhej časti Vlárskej ulice by sa malo v zmysle územného plánu mesta zabezpečiť spojenie Kramárov a Koliby. Vyústenie je stanovené do Jeséniovej ulice pri konečnej zastávke trolejbusovej dopravy Koliba. Definované je ako verejnoprospešná stavba. Kramáre, s prevažne viac podlažnou bytovou zástavbou a Koliba, s prevažne s individuálnou zástavbou v rodinných domoch, aj keď aj tu sa v posledných rokoch zrealizovala značná výstavba nových bytových domov. Hoci Koliba získala charakter prémiovej lokality pre bývanie s výhľadom na mesto, dopravné vybavenie a infraštruktúra občianskej vybavenosti nesekundovali v adekvátnej miere. Investičné projekty sa sústredili prioritne na vlastné areály, pričom chodníky a cesty takýto nárast počtu obyvateľov dnes už saturovať nedokážu. V rámci Kramárov má špecifické postavenie aj zóna s koncentráciou zdravotníctva, kde okrem Nemocnice s poliklinikou Ladislava Dérera Bratislava (Kramáre) sídli aj Národný ústav srdcových a cievnych chorôb a Slovenská zdravotnícka univerzita. Osobitne tu možno vyčleniť aj areál filmových ateliérov (TV JOJ) pri Ceste na Kamzík.

Podhorský pás medzi železničnou traťou a Karpatským masívom je tvorený sústavou viníc. Niektoré si zachovali svoj jedinečný ráz dodnes, iné boli medzičasom zdevastované. Tento pás vytvára do istej miery interakčné prostredie medzi prírodnými zložkami a intenzívne urbanizovaným prostredím mesta. Do budúca tu možno očakávať požiadavky na investičné zámery, nie len vzhľadom k tomu, že dostupnosť bývania sa v hlavnom meste zhoršuje, ale tieto exponované plochy znamenajú pre investorov lukratívny pól rastu. Dôkazom je postupná, no živelná transformácia záhradkárskych osád, kde sa čoraz intenzívnejšie nachádzajú aj rodinné domy. Úlohou MČ by malo pritom byť overenie rôznych scenárov transformácie tohto prostredia. A hoci sa v tomto území pripravuje územný plán zóny Koziarka alebo územný plán zóny Veľký Varan-Slanec, ich invariantné záväzné časti musia byť v súlade s územným plánom mesta, ktorý tu definuje územia poľnohospodárskej zelene a pôdy (najmä kód 1203 – záhrady, záhradkárske a chatové oblasti a lokality). Riešením by v tomto smere mohlo byť spracovanie územnoplánovacieho podkladu ¹⁰, ktorý by vo variantoch overil územno-technické možnosti ďalšieho vývoja.

Líniový charakter má aj obytné územia medzi Račianskou ulicou a železničnou traťou (v smere Hlavná stanica - Trnava). Ide prevažne o stabilizované územia bytových domov. Viac podlažných aj nízko podlažných (Pionierska, Mladá garda, Biely Kríž). Do budúca možno v tomto území očakávať len funkčno-priestorovú kompletizáciu na nezastavaných prielukách a tiež potupné nahrádzanie budov

¹⁰ Podľa § 3 Stavebného zákona.



v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave. Významnejšou intervenciou môže byť avizovaná transformácia areálu zvéračského ústavu na obytné prostredie.

Priestor medzi Račianskou ulicou a Kukučínovou sa skrz zrealizovanie rezidenčného developmentu (Pri Mýte, Urban Residence, Guthaus) postupne zmenil z rozvojového územia na fyzicky stabilizované. Na oficiálne preklasifikovanie rozvojových plôch na stabilizované je však potrebná aktualizácia územného plánu Bratislavy. Komplikovanou otázkou je tu modernizácia Trnavského mýta, ktoré je významným uzlom Bratislavy. Rozsiahla automobilová križovatka a prestupná stanica verejnej dopravy autobus – trolejbus – električka. Okrem toho je tu plánovaná železničná stanica Filiálka, a tiež križovanie dvoch liniek podzemnej koľajovej dopravy (železnica a metro). Aj keď je realizovateľnosť týchto zámerov dnes nejasná, v zmysle územného plánu Bratislavy je tu ich poloha stanovená jasne. Všetky investičné zámery a umiestňovanie nových budov tak formujú prostredie dodnes. Situáciu odzrkadľuje najmä zámer Nového Istropolisu. Obdobne sa začína vynárať aj diskusia o budove Železničnej nemocnice s poliklinikou, ktorú vlastní (ŽSR, š.p.) uvažuje predať. Solitérnym problémom tu ostáva aj budúcnosť budovy Novej Tržnice. Špecifickým priestorom modernizácie Račianskej ulice do mestského bulváru sú aj areály Figara a bývalej Palmy, nakoľko sú v zmysle platného územného plánu definované ako Priemyselná výroba (kód 301). Aj keď sa objavujú tendencie transformácie týchto areálov predovšetkým pre aktivity moderného bývania, čo sa vzhľadom na polohu a využitie susedných pozemkov javí ako prirodzená cesta, dnes umožňujú realizáciu aktivít najťažšieho priemyslu.

Územie trojuholníkového tvaru Kukučínova – Vajnorská a Pluhová, resp. plánované prepojenie Tomášikova – Zátíšie – Račianska, predstavuje stabilizované územie bývania (okolie Kutuzovovej ulice, Ľudová štvrť a Zátíšie), v ktorom sú integrované areály občianskej vybavenosti (Ministerstvo obrany SR) alebo areály skladového hospodárstva (zóna Za kasárňou, zóna Pri Dynamitke alebo zóna Pluhová, transformujúca popri železničnej trati, resp. skrz plánované predĺženie Tomášikovej v úseku od Vajnorskej po Račiansku).

Obdobne trojuholníkový tvar má aj územie Kukučínova – Trnavská cesta – Tomášikova, resp. Železničná stanica Nové Mesto. Toto územie je dominantne využívané pre šport. Hokejový štadión O. Nepelu, Národné tenisové centrum, futbalové areály Slovana (Tehelné pole, resp. Národný Futbalový štadión), Interu (Pasienky), športová hala Pasienky, ihriská BCT, Štart a Nepočujúcich. Taktiež sa v tomto území nachádza aj kúpalisko Tehelné pole, plaváreň Pasienky, Dom športu alebo bývalý velodróóm (dnes park Jama). Športovo – rekreačné využitie dotvára aj areál jazera Kuchajda. Sídlo tu má aj Miestny úrad mestskej časti Bratislava–Nové Mesto. Hoci bolo územie pôvodne koncipované čisto pre aktivity športu a rekreácie, postupne tu boli integrované aj budovy bývania (Tri Veže, N!DO), administratívy (Polus, Lakeside park, Klientske centrum Tomášikova) i občianskej vybavenosti (Kaufland a Freshmarket). Nie všetky realizácie však územiu prospeli, skôr vytvorili hmotno–priestorové kontrasty voči pôvodnej myšlienke. Úlohou mesta i mestskej časti by malo byť predovšetkým zachovanie, no najmä modernizácia existujúcej infraštruktúry športových plôch a ihrísk pre deti, mládež a dorast .

Uzavretý areál Dimitrovky (Istrochem) predstavuje nie len významný kompozično-prevádzkový problém, ale aj silnú ekologickú záťaž. Hoci sa časti územia bývalého závodu postupne transformujú na zóny skladového hospodárstva (Dynamitka, Vajnorská), asanácia a revitalizácia tohto brownfieldu potrvá zrejme roky. Pri Istrocheme sa nachádza aj zóna Nobelova, ktorá vytvára pomerne priestorovo segregované územie bývania so základnou vybavenosťou. Integrácii územia do štruktúry mesta by malo pomôcť dopravné napojenie na Račiansku ulicu, ktoré vznikne predĺžením Odborárskej popod železničnú trať (podľa ZaD 01 ÚPN Bratislavy).



Najvýchodnejšiu časť riešeného územia tvorí územie v okolí ulíc Vajnorská a Stará Vajnorská. Stvárnené je prevažne skladovým hospodárstvom, logistikou a množstvom rôznorodých prevádzok obchodu a služieb. Do územia sa postupne integrujú nové investície administratívy, veľkoobchodu alebo predaja automobilov (showroom).

Juhovýchodný okraj MČ medzi Vajnorskou a Rožňavskou, resp. medzi železničnou stanicou Nové Mesto a Bojnickou tvorí obdobne skladové hospodárstvo a tiež dopravná (Vozovňa Jurajov Dvor) a technická infraštruktúra (ČOV na Turbínovej, sídlo spoločnosti Bratislavská teplárenská, a.s.). Ide o územia v okolí Elektrárrenskej cesty a Turbínovej ulice. Situovaná je tu aj Mierová kolónia, ktorú tvorí niekoľko nízko podlažných bytových domov.



Pretrvávajúca situácia v podobe zdravotnej a ekonomickej krízy

Rok 2021 je druhým rokom v poradí, v rámci celosvetovej zdravotnej a ekonomickej krízy spojenej s pandemiou COVID-19. Dokonca územie mesta/mestskej časti bolo jedným z prvých, v rámci ktorého boli oficiálne identifikovaní nakazení. Toto obdobie je spojené s úplne novými skutočnosťami, s ktorými sa každá spoločnosť a každý jednotlivec musel popasovať. Napriek tomu, že dopady tejto krízy sa prejavili vo všetkých oblastiach života, niektoré sektory, ako napríklad kultúra, umenie, ale aj vzdelávanie a šport boli viac zasiahnuté. Toto všetko sa musí zohľadniť pri formulovaní nových priorít rozvoja mesta/mestskej časti.

S ohľadom na túto situáciu bol zo strany Európskej komisie, pre roky 2021 až 2023, schválený dodatočný finančný mechanizmus-Plán obnovy, čo pre Slovensko znamená dodatočné finančné zdroje vo výške približne 6 mld. EUR. Úlohou programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja bude pripraviť návrh strategického smerovania mestskej časti aj s ohľadom na vyššie očakávané finančné prostriedky, ktoré bude možné na rozvoj územia mestskej časti využiť.

Nové metodické pokyny pre tvorbu strategického dokumentu

V prvej polovici roka 2020 boli, zo strany gestora regionálneho rozvoja na Slovensku (aktuálne Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR), vydané nové metodické pokyny pre tvorbu programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Následne boli tieto pokyny v priebehu roka spresňované. Cieľom nových metodických pokynov bolo zakomponovanie integrovaného prístupu k regionálnej politike a regionálnemu rozvoju v rámci tvorby strategického dokumentu a spresnenie jednotlivých krokov tohto procesu. Zároveň sa posilnil princíp participatívneho plánovania.



2.1.2 Aktuálne priority a návrhy smerovania strešných dokumentov na národnej úrovni

Ku kľúčovým programovým dokumentom na národnej úrovni môžeme zaradiť najmä dva dokumenty a to Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Plán obnovy“) a Operačný program Slovensko.

Plán obnovy

Jedným z prvých dokumentov na národnej úrovni v oblasti podpory regionálneho rozvoja je Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Plán obnovy“). Dokument bol pripravený za účelom efektívnejšieho vysporiadania sa s celospoločenskou hospodárskou a zdravotnou krízou v rámci územia Európskej únie a teda aj Slovenska. Dňa 13.7.2021 bol Plán obnovy schválený Radou pre hospodárske a finančné záležitosti a začalo sa s jeho implementáciou.

Tabuľka 1 Komponenty Plánu obnovy v piatich kľúčových oblastiach verejných politik

Zelená ekonomika
1 Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra
2 Obnova budov
3 Udržateľná doprava
4 Dekarbonizácia priemyslu
5 Adaptácia na zmenu klímy
Vzdelávanie
6 Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch
7 Vzdelávanie pre 21. storočie
8 Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl
Veda, výskum, inovácie
9 Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií
10 Lákanie a udržanie talentov
Zdravie
11 Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť
12 Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie
13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
Efektívna verejná správa a digitalizácia
14 Zlepšenie podnikateľského prostredia
15 Reforma justície
16 Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva
17 Digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)
18 Zdravé, udržateľné a konkurencieschopné verejné financie

Zdroj: Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, 2021, MF SR

Najviac finančných prostriedkov je alokovaných v rámci komponentov Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť; Udržateľná doprava; Obnova budov a Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií.



Operačný program Slovensko

Tento dokument slúži pre implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov na Slovensku pre roky 2021-2027. V súčasnosti je pripravený návrh smerovania, ktorý podrobnejšie špecifikuje 5 politických cieľov definovaných zo strany EÚ. Implementácia programu by sa mala začať v polovici budúceho roka.

Tabuľka 2 Návrh rozvojových opatrení OP Slovensko

Politický cieľ 1 – Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT.
1.1. Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
1.2. Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy
1.3. Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP a tvorby pracovných miest v MSP, a to aj produktívnymi investíciami
1.4. Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie
Politický cieľ 2 – Zeleňšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility.
2.1. Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: <ul style="list-style-type: none">• Zlepšovanie energetickej efektívnosti v podnikoch• Znižovanie energetickej náročnosti budov• Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou• Rozvoja regionálnej a lokálnej energetiky• Zavádzania alternatívnych pohonov v podnikoch
2.2. Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: <ul style="list-style-type: none">• Podpora využívania OZE v podnikoch na báze aktívnych odberateľov elektriny, samospotrebitel'ov energie v OZE a komún vyrábajúcich energiu z OZE• Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou• Podpora využívania OZE v domácnostiach (inovácia projektu „Zelená domácnosť“)• Podpora vyhľadávania a prieskumu zdrojov geotermálnej energie za účelom ich sprístupnenia na energetické účely• Podpora zariadení na výrobu energie z OZE na plochách priemyselných zón alebo parkov
2.3. Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-e) – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: <ul style="list-style-type: none">• Podpora pre zariadenia na výrobu, distribúciu a skladovanie energie, vrátane inteligentných systémov merania a riadenia prispeje k zvýšeniu efektívnosti zariadení na využívanie energie, ako aj možnosti pre inštaláciu nových zariadení na využívanie OZE
2.4. Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: <ul style="list-style-type: none">• Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami• Hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody• Podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou• Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok• Aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a máp povodňového ohrozenia a rizika• Podpora adaptačného procesu na nižších úrovniach riadenia vypracovaním strategických dokumentov na úrovni VÚC, samospráv a v mikroregiónoch a podpora informačných kampaní a programov v oblasti adaptácie na zmenu klímy• Podpora prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí• Identifikácia vývoja rizík, určenie spôsobov prevencie, zavádzanie postupov a opatrení na pripravenosť a reakciu na katastrofy spôsobené zmenou klímy• Posilnenie a modernizácia intervenčných kapacít a infraštruktúry na zvládanie katastrof• Budovanie a modernizácia systémov včasného varovania a vyzušmievania



2.5. Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- Vybudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
- Výstavba, intenzifikácia a modernizácia existujúcich úpravni povrchových vôd
- Výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
- Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)
- Výstavba verejných vodovodov v obciach pod 2000 obyvateľov
- Komplexné spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd
- Podpora infraštruktúry odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO
- Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO
- Podpora (optimalizácia) spracovania dát pre efektívnejšiu vodnú politiku SR

2.6. Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- Podpora predchádzania vzniku odpadov, najmä biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, ako aj podpora budovania centier/sietí opätovného používania výrobkov alebo aktivít zameraných na opätovné použitie výrobkov (opravy, upcykling, atď.)
- Podpora zberu komunálnych odpadov a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- Podpora mechanicko-biologickej úpravy zmesového komunálneho odpadu, prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov a opätovného spracovania odpadov na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo
- Podpora vzdelávania a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva
- Podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva

2.7. Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- Opatrenia v chránených územiach Natura 2000 v Slovenskej republike
- Monitoring biotopov a druhov európskeho významu
- Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a potláčaním vplyvu invázných nepôvodných druhov
- Zabezpečenie kontinuity vodných tokov a ich revitalizácia za účelom podpory biodiverzity
- Podpora zvýšenia environmentálneho povedomia, aj prostredníctvom environmentálnych centier
- Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
- Modernizácia technológií na znižovanie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia v podnikoch
- Zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie prostredníctvom náhrady kotlov na uhlie v domácnostiach nízkoemisími vykurovacími zariadeniami – kotlíkové dotácie
- Zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej, lokálnej/regiónálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovania nového informačného systému o emisiách
- Informačné aktivity zamerané na zlepšenie kvality ovzdušia vrátane správnej vykurovacej techniky
- Revitalizácia zanedbaných a nevyužívaných území (brownfields)

2.8. Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: - Rozvoj verejnej dopravy (okrem cyklo dopravy) – Podpora cyklo dopravy – Bratislava železničný uzol

Politický cieľ 3 – Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility.

3.1. Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej siete TEN-T (európske koridory) odolnej proti zmene klímy – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- Odstraňovanie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja hlavných železničných tratí a uzlov. Modernizácia a rozvoj železničnej dopravnej infraštruktúry bude realizovaná na tratiach, ktoré majú rozhodujúci význam pre rast hospodárstva a zlepšenie mobility obyvateľstva SR a EÚ. Ide predovšetkým o hlavné železničné trate zaradené do TEN-T v trase Žilina – Košice – št. hr. SR/UA, Žilina – št. hr. SR/ČR a št. hr. SR/ČR – Kúty – Bratislava – Štúrovo – št. hr. SR/MR. Počíta sa aj s modernizáciou a rozvojom kľúčových uzlov na koridorových tratiach (Bratislava, Košice a Žilina).
- Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre prostredníctvom výstavby nových úsekov diaľnice a rýchlostných ciest. Výstavba tých úsekov diaľnic a rýchlostných ciest, absencia ktorých sa negatívne premieta v oblastiach hospodárstva, životného prostredia a ktoré tvoria prekážku v mobilite obyvateľstva, znižujú atraktivitu územia z pohľadu turizmu a prílevu investícií, alebo významným spôsobom napomôžu zvýšiť bezpečnosť premávky. Konkrétne ide o výstavbu nových úsekov diaľnic D1 a D3. Diaľnica D1 po svojom dokončení spojí hlavné mesto Bratislavu s Ukrajinou a zároveň prepojí 8 z 10 najväčších miest Slovenska zo západu na východ krajiny. Prioritou bude zabezpečiť prepojenie Bratislavy a Košíc.



<ul style="list-style-type: none">• Zlepšenie kvality služieb poskytovaných na dunajskej vodnej ceste. Navrhované intervencie sa sústreďia na technické opatrenia, ktoré budú realizovať optimálne riešenia jednotlivých parametrov plavebnej dráhy (hlbku a šírku plavebnej dráhy, polomer oblúkov, podjazdnú výšku pod mostami) a na zlepšenie splavnosti dunajskej vodnej cesty, v súlade s pripravovanou štúdiou uskutočniteľnosti. Ďalšou oblasťou bude skvalitnenie a rozšírenie služieb verejných prístavov: modernizáciou a rozvojom infraštruktúry v Bratislave a Komárne, ktoré sú súčasťou siete TEN-T.
<p>3.2. Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy, vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none">• Odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja železničných tratí a zvýšenie atraktivity a kvality služieb železničnej verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov.• Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom výstavby a modernizácie ciest I. triedy.• Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T prostredníctvom modernizácie a výstavby regionálnych ciest a zvýšenie konkurencieschopnosti menej rozvinutých regiónov.• Zvýšenie atraktivity verejnej osobnej dopravy prostredníctvom výstavby a modernizácie infraštruktúry IDS, infraštruktúry a obnovy mobilných prostriedkov dráhovej MHD v Bratislave.• Zvýšenie atraktivity verejnej osobnej dopravy prostredníctvom výstavby a modernizácie infraštruktúry pre IDS, infraštruktúry a obnovy mobilných prostriedkov MHD a PAD.
<p>Politický cieľ 4 – Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv.</p>
<p>4.1. Zvyšovanie účinnosti a inkluzivnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none">• Služby zamestnanosti• Zvyšovanie kvality služieb zamestnanosti• Podpora rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom• Rozvoj zručností súvisiacich s digitálnou a zelenou transformáciou ekonomiky
<p>4.2. Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry, vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zvýšenie kvality a účinnosti systémov výchovy vzdelávania• Prístup k službám v oblasti výchovy a vzdelávania vrátane predškolských zariadení (so zameraním na ohrozené skupiny)• Celoživotné vzdelávanie• Rozvoj infraštruktúry vzdelávania
<p>4.3. Záruky pre mladých – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: Zamestnanosť, vzdelávanie a integrácia mladých</p>
<p>4.4. Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none">• Deinštitucionalizácia zariadení a služieb, aktívne začlenenie, systém dlhodobej starostlivosti• Integrácia migrantov• Kvalitnejšia a dostupnejšia zdravotná starostlivosť• Integrácia marginalizovaných rómskych komunít• Chudoba a sociálne vylúčenie
<p>4.5. Potravinová a materiálna deprivácia – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: Riešenie materiálnej deprivácie</p>
<p>4.6. Sociálne inovácie a experimenty – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít: Sociálne inovácie a experimenty</p>
<p>Politický cieľ 5 – Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív.</p>
<p>5.1. Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none">• analyticko-strategické činnosti územnej samosprávy, tvorba, implementácia, hodnotenie a monitorovanie plánovacích dokumentov vrátane IÚS• celoživotné vzdelávanie pracovníkov na všetkých úrovniach verejnej správy potrebnými zručnosťami a ich adekvátne ohodnotenie• implementácia prístupov k tvorbe politik na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politik, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb• zriadenie centier zdieľaných služieb v pilotných okresoch



5.2. Kvalitnejšie verejné politiky a otvorené vládnutie – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- vytváranie podmienok pre rozvoj občianskej spoločnosti a pre rozvoj silných, funkčných, udržateľných komunít, ktoré sa aktívne podieľajú na rozvoji regiónov
- rozvoj spolupráce, podpory participácie a medzisektorových partnerstiev pri tvorbe, implementácii a hodnotení verejných politík, pri strategickom plánovaní a pri príprave a realizácii projektov na regionálnej a miestnej úrovni
- zvyšovanie schopnosti regionálnej a miestnej samosprávy predchádzať ďalšej polarizácii a nárastu extrémizmu a reagovať na prejavujúce sa nebezpečné sociálno-patologické javy

5.3. Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov - uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- prevencia kriminality (dobudovanie kamerových systémov, inštalácia nových svetelných bodov verejného osvetlenia, príp. ich rekonštrukcia v rizikových lokalitách, zavedenie občianskych hliadok v rizikových oblastiach,...)
- zabezpečenie bezproblémového a promptného prístupu k poradenstvu a pomoci pre obeť trestných činov
- terénna a dobrovoľnícka práca s rizikovými zložkami populácie
- tvorba a monitoring strategických dokumentov v oblasti bezpečnosti

5.4. Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity, voľný čas, cykloturistiku – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- výstavba ihrísk, viacúčelových športových areálov a nenáročných športových a telovýchovných objektov
- výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry slúžiacej pre širokú verejnosť a voľno-časové aktivity detí a mládeže
- vytváranie športovo oddychových zón v obciach a mestách
- tvorba architektonických štúdií na revitalizáciu regionálnej športovej infraštruktúry s cieľom aktívneho komunitného trávenia voľného času
- propagácia zdravého životného štýlu
- monitorovanie využitia regionálnej infraštruktúry, zvlášť zo strany detí a mládeže, seniorov, športových organizácií a zdravotne znevýhodnených občanov vrátane hodnotenia previazanosti pohybových aktivít so znížením nákladov na zdravotnú starostlivosť, znížením kriminality a zvýšením bezpečného prostredia, zvýšením pracovného nasadenia a zlepšením študijných výsledkov detí a mládeže

5.5. Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch – uvedené opatrenie/oblasť sa bude naplňať prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- zlepšenie kvality a dostupnosti informácií pre návštevníkov v kultúrnom a prírodnom turizme a jeho propagácia, najmä prostredníctvom podpory inovatívnych riešení
- obnova národných kultúrnych pamiatok, kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, expozícií a zbierok, ostatnej kultúrnej infraštruktúry
- rozvoj kultúry mestských a vidieckych oblastí cez moderné typy múzeí – múzeá v prírode, in situ múzeá
- budovanie a rozvoj lokalít pre stretávanie a rozvoj lokálnych komunít (komunitné kultúrne body a rezidenčné centrá, divadlá, koncertné sály, knižnice, kultúrne domy, hudobné kluby, amfiteátre, festivaly a jarmoky,...)
- infraštruktúra za účelom podpory národných kultúrnych pamiatok, kultúrnych pamiatok a ostatnej kultúrnej infraštruktúry, prírodných lokalít, cestovného a turistického ruchu a trávenia voľného času (napr. parkoviská, technické zázemie, hygienické zariadenia, napojenie na cyklochodníky, stojany a priestory pre úschovu bicyklov, ...)
- technická infraštruktúra kultúrnych zariadení v nezriadených kultúre za účelom modernizácie (napr. svetelná a zvuková technika, vzduchotechnika, digitalizácia, modernizácia interiérov, modernizácia a digitalizácia výstavných a expozičných priestorov...)

Podpora národných kultúrnych pamiatok, vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v Zozname svetového dedičstva UNESCO a príprava na hostovanie akcie Európske hlavné mesto kultúry 2026 sa zvažujú ako operácie strategického významu.

Zdroj: OP Slovensko, MIRRI SR, 2021

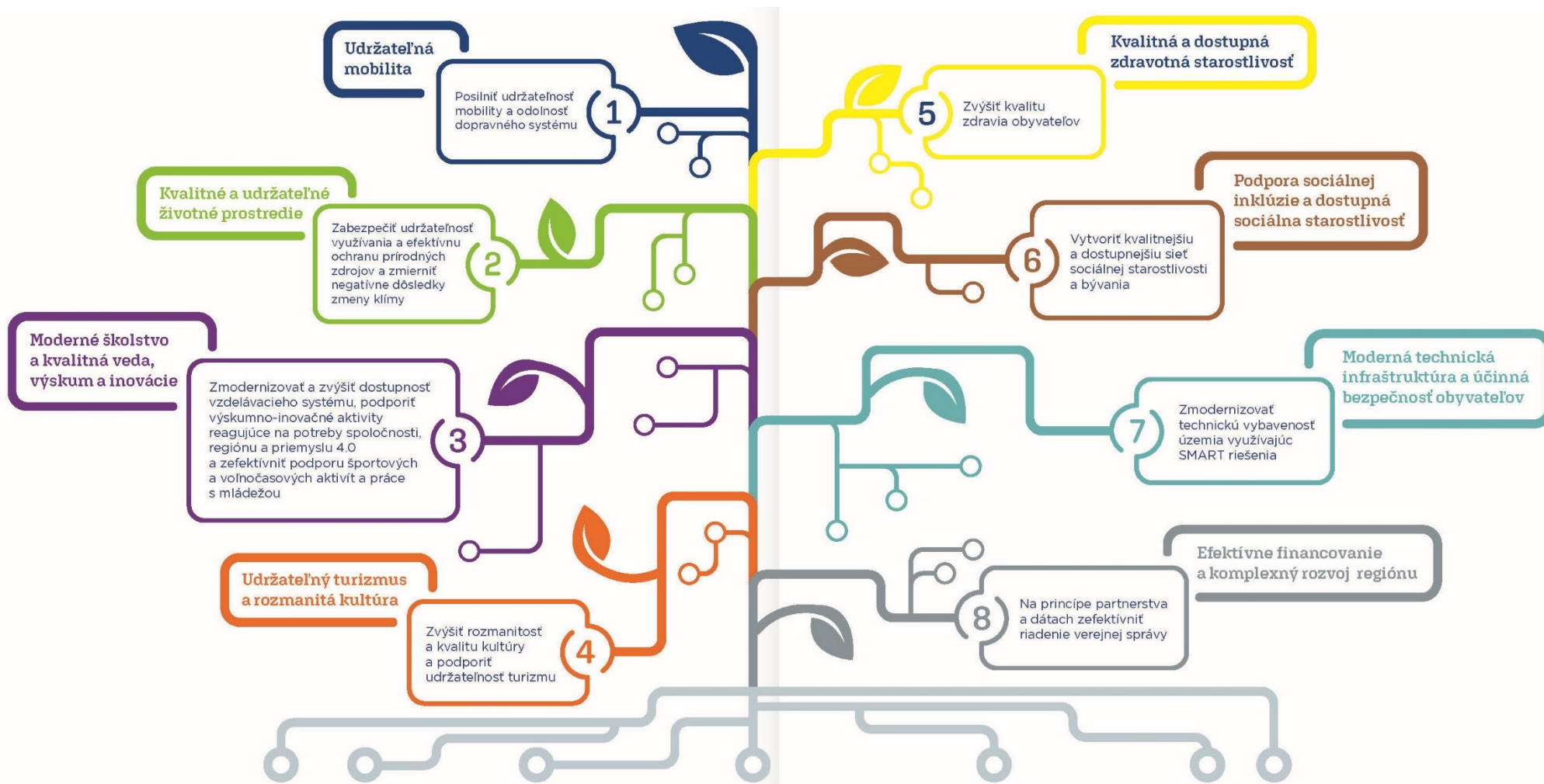


2.1.3 Aktuálne priority rozvoja na regionálnej úrovni

V júni tohto roku bol schválený základný strategický dokument na úrovni regiónu-Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja pre roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030). Dokument definuje nové očakávané ciele a výsledky v rámci regionálneho rozvoja na území Bratislavského metropolitného regiónu. Dokument definuje spolu 8 priorít, ktorými sú:

1. Udržateľná mobilita;
2. Kvalitné a udržateľné životné prostredie;
3. Moderné školstvo a kvalitná veda, výskum a inovácie;
4. Udržateľný turizmus a kultúra;
5. Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť;
6. Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť;
7. Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov a
8. Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu.

Obrázok 1 Ciele a priority PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)



Zdroj: PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), BSK, 2021

2.1.4 Kľúčové výzvy a problémy ako aj riešenia na úrovni mesta (podľa PHRSR BSK 2021-2027)

Kľúčové výzvy a problémy ako aj kľúčové riešenia pre územie mesta Bratislava boli definované v rámci aktuálnej regionálnej stratégie¹¹. Jednotlivé problémy, výzvy ako aj riešenia sú zoskupené podľa súvisiacich priorít na regionálnej (krajскеj) úrovni. Na základe ich posúdenia môžeme konštatovať, že väčšina menovaných skutočností je relevantná aj pre územie mesta. Tie skutočnosti, ktoré sú relevantné najmä pre územie mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, sú zvýraznené **červeným písmom**.

Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- **Nevyhovujúca del'ba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava : verejná osobná doprava : cyklistická doprava (72:26:2);**
- **Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;**
- **Nevyriešená statická doprava v Bratislave, nízky počet parkovísk P+R/B+R/K+R, absencia záchytných parkovísk na vstupoch do mesta;**
- **Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás v zastavanom území mesta;**
- **Vysoký počet kolíznych bodov medzi automobilovou dopravou, cyklistami a chodcami;**
- **Vysoká intenzita prepravy tovaru v rámci transeurópskych dopravných koridorov prechádzajúcich územím Bratislavského kraja;**
- **Nízka atraktivita verejnej dopravy;**
- **Nedostatočné využívanie vodnej cesty Dunaj;**
- **Malý podiel nízkoemisných dopravných systémov;**
- **Nedostatočná podpora intermobility (nedostatočne naviazané prestupové uzly, nemožnosť kombinovať cyklistickú a verejnú dopravu, či rôzne druhy verejnej dopravy);**
- **Chýbajúca preferencia pešej a cyklistickej dopravy s upokojovaním IAD.**



Kľúčové riešenia

- **Podpora koľajovej dopravy ako nosného dopravného systému;**
- **Budovanie záchytných parkovísk na hranici mesta, ako aj prestupných terminálov na železničných tratiach;**
- **Realizácia parkovacej politiky;**
- **Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave na území mesta Bratislava vrátane preferencie VOD;**
- **Budovanie cyklodopravných prepojení (hlavné dopravné trasy, najmä radiály a okruhy);**
- **Budovanie zón s vylúčenou dopravou (za účelom upokojovania dopravy vo vybraných lokalitách a zvýšenia bezpečnosti chodcov a cyklistov);**
- **Budovanie nadradenej cestnej infraštruktúry;**
- **Rozvoj integrovaného dopravného systému;**
- **Rozvoj vodnej dopravy a bratislavského prístavu a zavedenie pravidelnej vnútroštátnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji;**

¹¹ Zdroj: PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030), 2021, BSK



- **Podpora realizácie nízkoemisných dopravných systémov** (električky, trolejbusy, elektrobuses a autobusy s alternatívnym pohonom – CNG, vodík) **vrátane infraštruktúry zázemia a prestupných bodov.**

Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Ohrozenie území environmentálnymi záťažami z dôvodu ochrany povrchových a podzemných vôd (bývalé priemyselné areály);
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Zastaraný stav a nedostatočná kapacita verejnej kanalizačnej siete a modernizačný dlh verejnej vodovodnej siete;
- Negatívne dôsledky klimatickej zmeny najmä v intenzívne zastavaných územiach;
- Vysoká energetická náročnosť verejných budov;
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa;
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a priemyselnej činnosti;
- Znečistenie podzemnej vody priemyselnou činnosťou, poľnohospodárstvom a odpadovým hospodárstvom.



Kľúčové riešenia

- **Odstraňovanie environmentálnych záťaží najmä v bývalých priemyselných areáloch a skládkach;**
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy primárne v sídelnom prostredí** (koncepčná výsadba zelene, aktivity podporujúce rozvoj Bratislavského dunajského parku, realizácia vodozadržných opatrení, realizácia zelených striech, budovanie ochladzujúcich prvkov vo verejnom priestore);
- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (obnova a dobudovanie verejnej a vodovodnej siete, vrátane súvisiacej infraštruktúry, ekologizácia spracovania odpadových vôd, monitorovanie a hodnotenie odpadových vôd);
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (Smart verejné osvetlenie, zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov formou komplexnej obnovy s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie vrátane zelených opatrení);
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zavádzanie moderných technológií a inovatívnych riešení prispievajúcich k vybudovaniu obehového hospodárstva);
- **Environmentálne plánovanie a monitorovanie** (monitoring znečistenia ovzdušia z mobilných a priemyselných zdrojov, monitoring prúdenia podzemných vôd, zavádzanie Smart riešení pri zbere a spracovaní dát);
- **Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva.**

Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) na území mesta;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- „Odliv mozgov“ – odliv vysokokvalifikovaného ľudského kapitálu (pracovná sila, výskumní pracovníci, študenti a absolventi VŠ) do zahraničia;

- Nízky podiel súkromných zdrojov na výskum a vývoj, nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- **Nedostatočná výška národných zdrojov na financovanie vedy, výskumu a inovácií;**
- **Nenaplnený výskumný a inovačný potenciál akumulovaný najmä v oblastiach výskumu nových materiálov, nanotechnológii, chémii a zdravia, biotechnológii a informačno-komunikačných technológií;**
- **Nízka úroveň spolupráce medzi akademickým sektorom, priemyslom a územnou samosprávou a transferu poznatkov a výsledkov medzi nimi;**
- **Nízka miera internacionalizácie prostredia VŠ, vedy a výskumu, využívania komunitárnych programov (Horizon Europe a iné programy) a programov Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach a napojenia na výskumné inštitúcie európskeho a svetového významu;**
- **Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;**
- **Nedostatok a nevyhovujúca úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.**



Kľúčové riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ a ZŠ v rámci existujúcich objektov a budovanie nových zariadení MŠ a ZŠ v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK;**
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Podpora vzniku nových a rozvoja súčasných centier odborného vzdelávania a prípravy;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK (budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier „kampusov“ s možnosťou prepojenia viacerých stupňov vzdelávania, zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);**
- **Tvorba a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania v oblasti prírodných a technických vied na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému a popularizácia STEM odborov;**
- **Modernizácia vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl vrátane ich vybavenia v súlade s princípmi konceptu budovania SMART škôl na území BSK;**
- **Podpora výskumných aktivít a ďalší rozvoj výskumnej infraštruktúry v oblastiach RIS3, STEM a doménach inteligentnej špecializácie;**
- **Podpora transferu technológií od univerzít, vedeckých ústavov a inovatívnych podnikov (vznik regionálneho inovačného klastra a inovačného ekosystému pre startupy a inovatívne MSP, zriadenie centra špičkového výskumu pokrývajúce základný aj aplikovaný výskum);**
- **Popularizácia vedy a techniky so zameraním na domény inteligentnej špecializácie kraja;**
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ.**

Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

Kľúčové problémy a výzvy

- **Prevaha jednodenného a krátkodobého turizmu – predovšetkým pre zahraničných návštevníkov je Bratislava zväčša jednodennou destináciou;**
- **Nedostatočné využitie potenciálu vodných tokov a plôch, zastaraná infraštruktúra kúpalísk pre potreby rekreačného turizmu;**
- **Slabý rozvoj konferenčného a kongresového (MICE) turizmu, chýbajúca infraštruktúra pre kongresy, konferencie a veľké eventy;**
- **Nedostatočná ponuka a relatívne nízka kvalita poskytovateľov turistických atrakcií, „turistifikácia“ centra mesta, chýbajúce prvky turistickej infraštruktúry;**
- **Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, nízka atraktivita múzeí a ďalších kultúrnych objektov, slabá úroveň digitalizácie;**



- Zlý stavebno-technický stav viacerých kultúrnych pamiatok, ich nedostatočné využitie pre potreby domácich obyvateľov i návštevníkov mesta;
- Chýbajúca infraštruktúra pre rozvoj kreatívneho priemyslu;
- Nízka úroveň profesionalizácie v kultúre a turizme, nízka kvalita služieb, zanedbanie profesionálnej prípravy (najmä ďalšieho vzdelávania) pracovníkov v oblasti turizmu;
- Nedostatočne využitý potenciál turizmu v prírode.



Kľúčové riešenia

- **Rozvoj inovatívnej turistickej ponuky** (sieťovanie aktérov v oblasti turizmu, podpora tvorby produktov zameraných na návštevníkov i na rezidentov, tvorba alternatívnych turistických trás, marketing, digitalizácia, podpora „zelených“ riešení, rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu);
- **Lepšie využitie potenciálu riek Dunaj, Malý Dunaj a Morava** (z hľadiska vodného turizmu i z pohľadu využitia nábrežia pre domácich i zahraničných návštevníkov), **modernizácia infraštruktúry bratislavských jazier, štrkovísk a kúpalísk**;
- **Vznik nového kongresovo – kultúrno – spoločenského centra**;
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny**;
- **Rozvoj tematických ciest**; (budovanie infraštruktúry a zážitkových atrakcií);
- **Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu**, budovanie nových a podpora existujúcich kreatívnych centier;
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca infraštruktúra zdravotníckych zariadení vrátane chýbajúcej Univerzitnej nemocnice v Bratislave – Rázsochy;
- **Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku**;
- **Nedostatok ambulancií lekárov pre deti a dorast/dospelých**;
- **Nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach) a nedostatočný záujem absolventov zdravotníckych škôl a univerzít o prácu v BSK**;
- Prekážky pri prijímaní zdravotníckeho personálu zo zahraničia;
- Neadekvátne finančné ohodnotenie zdravotníckeho personálu;
- Nedostatočná spolupráca UNB, polikliník a poisťovní a nedostatočná informovanosť medzi zdravotnými poisťovňami (v súvislosti s legislatívnymi obmedzeniami napr. GDPR a pod.);
- **Dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách**;
- **Mesačný limit na počty vyšetrení v odborných ambulanciách**;
- **Nedostatočná informovanosť pacientov**;
- **Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a obezita u detí a mládeže**;
- Nedostatočný prístup k aktuálnym dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.);
- Chýbajúca autodiagnostika, personalizovaná medicína, slabé využívanie „big data“ a umelej inteligencie v rámci zdravotnej starostlivosti;
- Nedostatočná nadväznosť akútnej zdravotnej starostlivosti poskytovanej záchranou zdravotnou službou a preberanie pacienta v nemocnici.



Kľúčové riešenia



- **Výstavba novej Univerzitnej nemocnice v Bratislave;**
- **Zriadenie zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť (hospic);**
- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí);**
- **Vytvorenie centrálného objednávkového systému pacientov;**
- **Vytvorenie dátovej a komunikačnej platformy medzi UNB, poliklinikami a poisťovňami;**
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách;**
- **Preventívne a osvetové programy zamerané na zdravie;**
- **Definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií (primárne cez poisťovne) na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách (telemedicína, videokonzultácie, apod.);**
- **Dobudovanie tzv. akútnych línii – starostlivosť o pacientov v priamom ohrození života (srdcový infarkt, cievna mozgová príhoda a ťažký úraz);**
- **Definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hradených z verejných zdrojov;**
- **Vyhodnocovanie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti (vytvorenie dátového portálu obsahom by mali byť reálne údaje pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc);**
- **Cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti.**

Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Neuspokojivá kvalita služieb veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb a SPODaSK;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializovaných) vrátane služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov v zariadeniach sociálnych služieb;
- Nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;
- Nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre ľudí v kríze (rodiny s deťmi, obeť násillia, sexbiznisu, so závislosťami, a pod.), so zdravotným znevýhodnením, bez domova (osobitne so zdravotným znevýhodnením, po prepustení z nemocnice, resp. nízkoprahových), z vylúčených komunit/lokalít;
- Nedostatok pracovných príležitostí pre ľudí bez domova a ľudí so zdravotným znevýhodnením;
- Početná skupina pracujúcich s nízkym príjmom a vysokými životnými nákladmi – problémy pri zabezpečení cenovo dostupného bývania, či starostlivosti o deti do 3 rokov veku.



Kľúčové riešenia

- **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK na komunitné zariadenia;**
- **Zvyšovanie kapacít zariadení sociálnych služieb poskytujúcich najmä špecializované služby (napr. centrum včasnej intervencie, pre osoby s poruchami autistického spektra), rozširovanie ambulantných a terénnych služieb; aktivity pri sanácii rodiny – výkony opatrení sociálno-právnej ochrany detí;**
- **Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);**
- **Zvyšovanie ponuky služieb pre začlenenie ohrozených skupín obyvateľov, najmä seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;**
- **Zvyšovanie kapacít a služieb pre ľudí v kríze, so znevýhodnením, bez domova, z vylúčených komunit/lokalít;**
- **Vytvorenie podmienok pre vznik a fungovanie sociálnych podnikov pracovnej integrácie (poskytovanie investičnej a nefinančnej pomoci) a agentúr podporovaného zamestnávania;**



- **Výstavba a modernizácia nájomných bytov; zvýšenie dostupnosti zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).**

Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Modernizačný dlh a nedostatočné kapacity verejných a špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie (kapacity cintorínov);
- Vysoká potreba zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu s ohľadom na koncentráciu verejných inštitúcií;
- Nároky na kapacity komunikačnej infraštruktúry a s tým súvisiace požiadavky na kybernetickú bezpečnosť;
- Vysoká hustota technickej infraštruktúry v husto zastavanom území, nekoncepčný rozvoj technickej infraštruktúry a nedostatočná znalosť o lokalizácii jednotlivých sietí vrátane nedostatočnej harmonizácie zásahov do infraštruktúrnej siete;
- Kraj s najvyššou mierou kriminality v rámci SR;
- Potreba zabezpečiť pokrytie siete 5G na prevádzkovaných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest, paneurópskych železničných koridorov, vnútrozemských vodných ciest medzinárodného významu a krajského mesta;
- Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iných foriem ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív a problematické rozširovanie infraštruktúry.
- Neexistujúca aktuálna jednotná technická mapa mesta, ktorá by prehľadne odhaľovala informácie o líniiach technickej infraštruktúry.
- Nekvalitné a bariérové verejné priestranstvá mesta s nefunkčným a neatraktívnym mobiliárom a problémom kumulujúceho sa vizuálneho reklamného smogu.



Kľúčové riešenia

- **Obnova a modernizácia špecifických objektov a technického vybavenia v majetku mesta pre nekomerčné využitie** (rozširovanie kapacít cintorínov);
- **Zvyšovanie kapacít budov** pre nekomerčné využitie formou budovania centier pre poskytovanie služieb občanom;
- **Podpora zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu**
- **Budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí;**
- **Modernizácia technickej infraštruktúry a systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry** (modernizácia aktívnych sieťových prvkov a rozšírenia mestskej optickej siete; združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami);
- **Modernizácia infraštruktúry v oblasti energetiky** (obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva, zariadení pre distribúciu plynu, zariadení pre distribúciu elektriny a zariadení ropovodov a produktovodov);
- **Budovanie a rozširovanie kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti.**
- **Podpora pri vytváraní podmienok pre budovanie 5G siete;**
- **Hĺbkový audit verejných priestorov a ich následná striktná a účinná regulácia** cez koncepčné dokumenty a manuály, ktoré sa zaoberajú dizajnom ulíc, mobiliárom, vrátane verejného osvetlenia či revízií podzemných sietí a materiállovej palety špeciálne určenej bratislavskému prostrediu.
- **Vytvorenie legislatívnych podmienok a motivačných nástrojov** pre budovanie infraštruktúry pre ekologické typy dopravy.

Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatky systémových opatrení v jednotlivých rozvojových oblastiach;
- Územný plán mesta nesúhlasí reflektovať spoločenské a územné zmeny. Nedostatočne sa venuje vzájomným súvislostiam rozvojových a stabilizovaných území. Chýba celomestská regulácia v primeranej podrobnosti;
- Negatívne efekty neriadenej suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch hl. m. SR Bratislavy ako jeden z dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja. Budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo hl. m. SR Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- **Nedostatočné financovanie kompetencií mesta Bratislavy vo vzťahu k jeho štatútu hl. mesta SR;**
- Nedostatočné kompetencie hl. m. SR Bratislavy vo vzťahu k developerským projektom a územnému plánovaniu obcí v zázemí hl. mesta;
- Komplikované procesy územného plánovania vyplývajúce z aktuálne platného stavebného zákona;
- Neefektívne rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy, mestských častí a Okresného úradu Bratislava – odbor výstavby a bytovej politiky vo vzťahu k stavebnému konaniu a územnému plánovaniu neumožňujúce koordinovaný rozvoj urbánnej oblasti;
- Nízka miera využívania digitalizovaných verejných služieb;
- Nízka miera záujmu obyvateľov na participatívnych procesoch pri správe vecí verejných;
- Najsilnejšia koncentrácia osôb bez trvalého pobytu, vrátane vysokého počtu denne dochádzajúcich osôb do hl. mesta SR Bratislavy, v rámci celého územia SR;
- Zaradenie BSK medzi viac rozvinuté regióny v rámci kohéznej politiky EÚ a s tým spojená nižšia miera alokácie EŠIF a vyššia miera spolufinancovania.



Kľúčové riešenia

- **Rozvoj procesu participatívneho plánovania** cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov;
- **Rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana** (digitálne konto občana, digitalizácia služieb samosprávy);
- **Jednoznačnejšie rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy a jeho mestských častí** pre správne nastavenie procesov stavebného konania a územného plánovania a ich kompatibility;
- **Zefektívnenie procesu vydávania záväzných stanovísk mesta k novej stavbe** a komunikácie so žiadateľom a zároveň so všetkými dotknutými oddeleniami od podania žiadosti až po jej vybavenie;
- **Posilnenie kontrolnej funkcie stavebného úradu** na zamedzenie nepovolených stavebných prác a čiernych stavieb;
- **Zmena financovania (daňový mix) a kompetencií územnej samosprávy**, vrátane zmeny financovania hl. m. SR Bratislavy;
- **Novelizácia Zákona č. 377/1990 Z. z. o hl. m. SR Bratislave;**
- **Prijatie nového stavebného zákona**, ktorý odrazí potreby dnešných obcí, miest a regiónov;
- **Zavedenie elektronizácie nielen pre územné plánovanie a investičnú výstavbu**, ale aj pre všetky súvisiace procesy;
- **Definovanie jasných pravidiel a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi** s ohľadom na dosahovanie strategických cieľov rozvoja mesta;
- **Úprava regulácie výškových pomerov v novom územnom pláne**, alebo cez stavebné predpisy v danej lokalite;



- **Nový Územný plán hl. m. SR Bratislavy, ktorý má ambíciu charakteru metropolitného plánu a teda zahŕňa aj integrovaný rozvoj hl. m. SR Bratislavy a jej predmestí a reaguje na postavenie metropoly v regióne, vrátane prihraničných regiónov a hierarchicky nadriadenú územno-plánovacia dokumentáciu.**

2.1.5 Kľúčové výzvy a problémy ako aj návrh riešení na miestnej úrovni

V rámci prípravných prác pre tvorbu nového PHRSR mestskej časti Bratislava-Nové Mesto boli identifikované predbežné výzvy a problémy ako aj návrhy na riešenie na miestnej úrovni (na úrovni mestskej časti). Tieto boli identifikované a aktívne komunikované aj v rámci procesu tvorby regionálnej stratégie. Jednotlivé skutočnosti sú rozdelené podľa prioritných oblastí regionálnej stratégie. Predmetné výzvy, problémy ale aj návrhy riešení budú predmetom spresnenia v ďalších etapách práce na tvorbe PHRSR mestskej časti.



Kľúčové výzvy a problémy na miestnej úrovni

V oblasti Udržateľná mobilita:

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava : verejná osobná doprava : cyklistická doprava (72:26:2);
- nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- nevyriešená statická doprava v Bratislave, nízky počet parkovísk P+R/B+R/K+R, absencia záchytných parkovísk na vstupoch do mesta;
- nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás v zastavanom území mestskej časti;
- vysoký počet kolíznych bodov medzi automobilovou dopravou, cyklistami a chodcami;
- znečistenie ovzdušia z dopravy.

V oblasti Kvalitné udržateľné životné prostredie:

- Ohrozenie území environmentálnymi záťažami z dôvodu ochrany povrchových a podzemných vôd (bývalé priemyselné areály);
- zastaraný stav a nedostatočná kapacita verejnej kanalizačnej siete a modernizačný dlh verejnej vodovodnej siete;
- negatívne dôsledky klimatickej zmeny najmä v intenzívne zastavaných územiach;
- vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa;
- nízka miera triedenia a druhotného zhodnotenia TKO;
- vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve samosprávy);
- znečistenie ovzdušia z dopravy a priemyselnej činnosti.

V oblasti Moderné školstvo a kvalitná veda, výskum a inovácie:

- nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ);
- nenaplnený výskumný a inovačný potenciál akumulovaný najmä v oblastiach výskumu nových materiálov, nanotechnológii, chémii a zdravia, biotechnológii a informačno-komunikačných technológii;
- nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- nedostatok a nevyhovujúca úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.



V oblasti Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra:

- Prevaha jednodenného a krátkodobého turizmu;
- nedostatočné využitie potenciálu vodných tokov a plôch, zastaraná infraštruktúra kúpalísk pre potreby rekreácie a rekreačného turizmu;
- Nedostatočná ponuka a relatívne nízka kvalita poskytovateľov turistických atrakcií, zastarané alebo chýbajúce prvky turistickej infraštruktúry;
- slabý rozvoj konferenčného a kongresového (MICE) turizmu, chýbajúca infraštruktúra pre kongresy, konferencie a veľké eventy;
- modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, nízka atraktivita múzeí a ďalších kultúrnych objektov, slabá úroveň digitalizácie;
- zlý stavebno-technický stav viacerých kultúrnych pamiatok, ich nedostatočné využitie pre potreby domácich obyvateľov i návštevníkov mesta/mestskej časti;
- chýbajúca infraštruktúra pre rozvoj kreatívneho priemyslu.

V oblasti Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť:

- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- nedostatok ambulancií lekárov pre deti a dorast/dospelých a vysoký vek všeobecných lekárov a pediatrov;
- nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach), nedostatok lekárov prvého kontaktu a odborných lekárov;
- dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách;
- nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a obezita u detí a mládeže.

V oblasti Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť:

- Neuspokojivá kvalita služieb veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb a SPODaSK;
- nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializovaných) vrátane služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou;
- nedostatok ľudských zdrojov v zariadeniach sociálnych služieb;
- nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;
- nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre ľudí v kríze (rodiny s deťmi, obeť násilia, sexbiznisu, so závislosťami, a pod.), so zdravotným znevýhodnením, bez domova (osobitne so zdravotným znevýhodnením, po prepustení z nemocnice, resp. nízkoprahových), z vylúčených komunit/lokalít;
- početná skupina pracujúcich s nízkym príjmom a vysokými životnými nákladmi – problémy pri zabezpečení cenovo dostupného bývania, či starostlivosti o deti do 3 rokov veku.
- absencia pobytového zariadenia na určitý čas (zariadenie opatrovateľskej služby) pre seniorov a osoby ZŤP,
- nedostatok znalostí o sociálnej pomoci, podpore a sociálnych službách v prípade výskytu krízových a neočakávaných sociálnych problémov a situácií. Obyvatelia nevedia, kde treba požiadať o pomoc,
- nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti nízkoprahových sociálnych služieb pre deti a rodinu, klubov pre deti a mládež,
- rozvoj sociálnych služieb, ktoré umožňujú čo najdlhšie zotrvanie obyvateľov v domácom rodinnom prostredí (existujúce terénne a ambulantné služby),



- vybudovanie mechanizmov na zabezpečenie sledovania dodržiavania podmienok kvality pri poskytovaní sociálnych služieb a podporovať sociálne služby, ktoré garantujú ich kvalitné poskytovanie,
- odstraňovať bariéry, zabraňujúce najmä osobám so zdravotným znevýhodnením začlenenie do spoločnosti .



V oblasti Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov:

- Vysoká potreba zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu s ohľadom na koncentráciu verejných inštitúcií;
- nároky na kapacity komunikačnej infraštruktúry a s tým súvisiace požiadavky na kybernetickú bezpečnosť;
- vysoká hustota technickej infraštruktúry v husto zastavanom území, nekoncepčný rozvoj technickej infraštruktúry a nedostatočná znalosť o lokalizácii jednotlivých sietí vrátane nedostatočnej harmonizácie zásahov do infraštruktúrnej siete;
- vysoká miera kriminality v rámci SR;
- potreba zabezpečiť pokrytie siete 5G;
- nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iných foriem ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív a problematické rozširovanie infraštruktúry.
- nekvalitné a bariérové verejné priestranstvá s nefunkčným a neatraktívnym mobiliárom a problémom kumulujúceho sa vizuálneho reklamného smogu.

V oblasti Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu:

- Územný plán mesta nestíha reflektovať spoločenské a územné zmeny. Nedostatočne sa venuje vzájomným súvislostiam rozvojových a stabilizovaných území. Chýba celomestská regulácia v primeranej podrobnosti;
- nedostatočné financovanie kompetencií mesta/mestských častí Bratislavy vo vzťahu k jeho štatútu hl. mesta SR;
- komplikované procesy územného plánovania vyplývajúce z aktuálne platného stavebného zákona;
- neefektívne rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy, mestských častí a Okresného úradu Bratislava – odbor výstavby a bytovej politiky vo vzťahu k stavebnému konaniu a územnému plánovaniu neumožňujúce koordinovaný rozvoj urbánnej oblasti;
- nízka miera využívania digitalizovaných verejných služieb;
- nízka miera záujmu obyvateľov na participatívnych procesoch pri správe vecí verejných;
- najsilnejšia koncentrácia osôb bez trvalého pobytu, vrátane vysokého počtu denne dochádzajúcich osôb do hl. mesta SR Bratislavy, v rámci celého územia SR;
- zaradenie BSK medzi viac rozvinuté regióny v rámci kohéznej politiky EÚ a s tým spojená nižšia miera alokácie EŠIF a vyššia miera spolufinancovania.



Návrhy kľúčových riešení na miestnej úrovni

V oblasti Udržateľná mobilita:

- Podpora koľajovej dopravy ako nosného dopravného systému (TIOP Mladá Garda, modernizácia železničných tratí);
- zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave na území mestskej časti vrátane preferencie VOD;
- rozvoj integrovaného dopravného systému (modernizácia prestupových uzlov- Račianske mýto, Vinohrady/Predmestie);
- realizácia parkovacej politiky a súvisiacej infraštruktúry (P+R Zlaté piesky, Vernost’);
- budovanie doplnkových cyklodopravných prepojení v nadväznosti na hlavné dopravné trasy, najmä radiály a okruhy;
- podpora realizácie nízkoemisných dopravných systémov vrátane infraštruktúry zázemia a prestupných bodov;
- uprednostňovať prostriedky verejnej hromadnej, pešiu a cyklistickú dopravu pred osobnou autodopravou;
- podpora rozvoja cyklistickej dopravy (previazanie cyklistickej dopravy a hromadnej dopravy, možnosť bezpečného parkovania, možnosť hromadnej prepravy bicyklov v rámci verejnej osobnej dopravy a pod.);
- upokojuvanie IAD v obytných štvrtiach;
- vytváranie kvalitnej a bezpečnej pešej infraštruktúry;
- vzdelávacie kampane pre udržateľnú mobilitu a dopravnú výchovu kontinuálne od materských škôl po ukončenie základných škôl.

V oblasti Kvalitné udržateľné životné prostredie:

- Odstraňovanie environmentálnych záťaží najmä v bývalých priemyselných areáloch a skládkach;
- adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy primárne v sídelnom prostredí (revitalizácia verejných parkov, koncepcná výsadba zelene, vodozadržné opatrenia);
- revitalizácia prírodného jazera a areálu Kuchajda pre športové a voľnočasové aktivity;
- obnova a budovanie chýbajúcej verejnej kanalizačnej a vodovodnej siete, vrátane súvisiacej infraštruktúry, ekologizácia spracovania odpadových vôd, monitorovanie a hodnotenie odpadových vôd;
- zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov formou komplexnej obnovy s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie vrátane zelených opatrení (najmä administratívna budova miestneho úradu mestskej časti);
- zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva;
- budovanie nízkoemisných zón.

V oblasti Moderné školstvo a kvalitná veda, výskum a inovácie:



- budovanie infraštruktúry predprimárneho a primárneho vzdelávania reagujúcej na zvyšujúci sa počet obyvateľov a novú výstavbu (rozšírenie kapacít existujúcich MŠ a ZŠ, prípadne budovanie nových zariadení);
- podpora výskumných aktivít a ďalší rozvoj výskumnej infraštruktúry v oblastiach RIS3, STEM a doménach inteligentnej špecializácie;
- budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity;
- podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému.

V oblasti Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra:

- vznik nového kongresovo – kultúrno – spoločenského centra;
- obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny (Konská železnica);
- zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu, budovanie nových a podpora existujúcich kreatívnych centier (Vernosť);
- lepšie využitie potenciálu vodných plôch – Kuchajda, Železná studnička (z hľadiska vodného turizmu i z pohľadu využitia nábrežia pre domácich i zahraničných návštevníkov), modernizácia infraštruktúry jazier a kúpaliska;
- rozvoj tematických a náučných ciest/chodníkov (budovanie infraštruktúry a zážitkových atrakcií).

V oblasti Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť:

- organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí);
- preventívne a osvetové programy zamerané na zdravie.

V oblasti Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť:

- deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK na komunitné zariadenia;
- zvyšovanie kapacít zariadení sociálnych služieb poskytujúcich najmä špecializované služby (napr. centrum včasnej intervencie), rozširovanie ambulantných a terénnych služieb; aktivity pri sanácii rodiny – výkony opatrení sociálno-právnej ochrany detí;
- zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- zvyšovanie ponuky služieb pre začlenenie ohrozených skupín obyvateľov, najmä seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;
- zvyšovanie kapacít a služieb pre ľudí v kríze, so znevýhodnením, bez domova, z vylúčených komunit/lokalít;
- výstavba a modernizácia nájomných bytov,
- vytvoriť podmienky pre poskytovanie pobytových služieb poskytovaných na určitý čas – vybudovať zariadenie opatrovateľskej služby;
- vybudovanie centra sociálnych služieb so zameraním na poskytovanie informácií o dostupnosti sociálnych služieb a na poskytovanie základného sociálneho poradenstva, centrály monitoringu, signalizácie pomoci ako aj analýzu sociálnych služieb;
- podporovať zriaďovanie nízkoprahových sociálnych služieb pre deti, mládež a rodiny, prispievať na činnosť neverejným poskytovateľom sociálnych služieb;



- vytvárať podmienky pre podporu materských centier a podporovať dostupnosť už existujúcich zariadení starostlivosti o deti do troch rokov;
- podporovať rozvoj existujúcej terénnej sociálnej služby opatrovateľskej služby;
- podporovať rozvoj ambulantnej sociálnej služby v denných centrách pre seniorov a osoby s ZŤP;
- vytvoriť metodiku sledovanie dodržiavania štandardov kvality sociálnych služieb, motivovať kvalifikovaných zamestnancov na poskytovanie sociálnych služieb primeraným finančným ohodnotením, zabezpečovať ich pravidelné vzdelávanie a zvyšovanie odborných znalostí;
- debarierizácia existujúcich denných centier.

V oblasti Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov:

- podpora zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu
- budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí;
- budovanie a rozširovanie kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti;
- podpora pri vytváraní podmienok pre budovanie 5G siete;
- predchádzanie páchania trestných činov a prevenciu kriminality kombináciou spolupráce na úrovni mestská časť, občianske organizácie, školy, polícia SR a mestská polícia na základe štatistických ukazovateľov;
- oblasti najväznejšie postihnutých kriminalitou s cieľom posilniť policajné hliadky v problémových územiach;
- získavanie verejnej podpory formou informovanosti občanov a vyzývať ich k aktívnej spolupráci.

V oblasti Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu:

- Rozvoj procesu participatívneho plánovania cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov;
- rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana (digitalizácia služieb samosprávy);
- jednoznačnejšie rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy a jeho mestských častí pre správne nastavenie procesov stavebného konania a územného plánovania a ich kompatibility;
- zavedenie elektronizácie nielen pre územné plánovanie a investičnú výstavbu, ale aj pre všetky súvisiace procesy;
- definovanie jasných pravidiel a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi s ohľadom na dosahovanie strategických cieľov rozvoja mesta/mestskej časti;
- úprava regulácie výškových pomerov v novom územnom pláne, alebo cez stavebné predpisy v danej lokalite;
- nový Územný plán hl. m. SR Bratislavy, ktorý má ambíciu charakteru metropolitného plánu a teda zahŕňa aj integrovaný rozvoj hl. m. SR Bratislavy a jej predmestí a reaguje na postavenie metropoly v regióne, vrátane prihraničných regiónov a hierarchicky nadriadenú územno-plánovaciú dokumentáciu.

2.2 Predpokladaný obsah strategického dokumentu

Predpokladaný obsah dokumentu bol zostavený berúc do úvahy Metodiku tvorby PHRSR 2020, verzia: 1.0.3, január 2020 (MIRRI SR). Štruktúra obsahu zároveň zohľadnila aj okruhy tém analyzované v rámci regionálnej stratégie Bratislavského samosprávneho kraja, ktorá bola schválená v polovici tohto roku.

Tabuľka 3 Predpokladaný obsah PHRSR mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

1. ÚVOD – Základné východiská procesu tvorby a obsahu
1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)
1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR
1.1.3. Partneri
1.1.4. Inštitucionalizované partnerstvá pre tvorbu a implementáciu PHRSR
1.2. Obsahové východiská
1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR
1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov
1.2.4. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií
1.2.5. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR
2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ
2.1. Analýza východiskovej situácie
2.1.1. Identifikácia územia
2.1.2. Sociálno-ekonomická analýza
2.1.2.1. Analýza ľudských zdrojov a demografická analýza
2.1.2.2. Sociálna starostlivosť a sociálna inklúzia
2.1.2.3. Ekonomika a hospodárstvo
2.1.2.4. Výskum a vývoj
2.1.2.5. Turizmus
2.1.2.6. Kultúra
2.1.2.7. Občianska vybavenosť
2.1.2.8. Digitalizácia a informatizácia
2.1.2.9. Analýza financovania samosprávy
2.1.3. Územno-technická analýza
2.1.3.1. Dopravná infraštruktúra
2.1.3.2. Technická infraštruktúra
2.1.3.3. Bezpečnosť
2.1.4. Prírodno-environmentálna analýza
2.1.4.1. Odpadové hospodárstvo
2.1.4.2. Environmentálne limity
2.1.4.3. Environmentálne záťaž
2.1.4.4. Ovzdušie, voda a pôda
2.1.4.5. Klimatické podmienky a dopady zmeny klímy



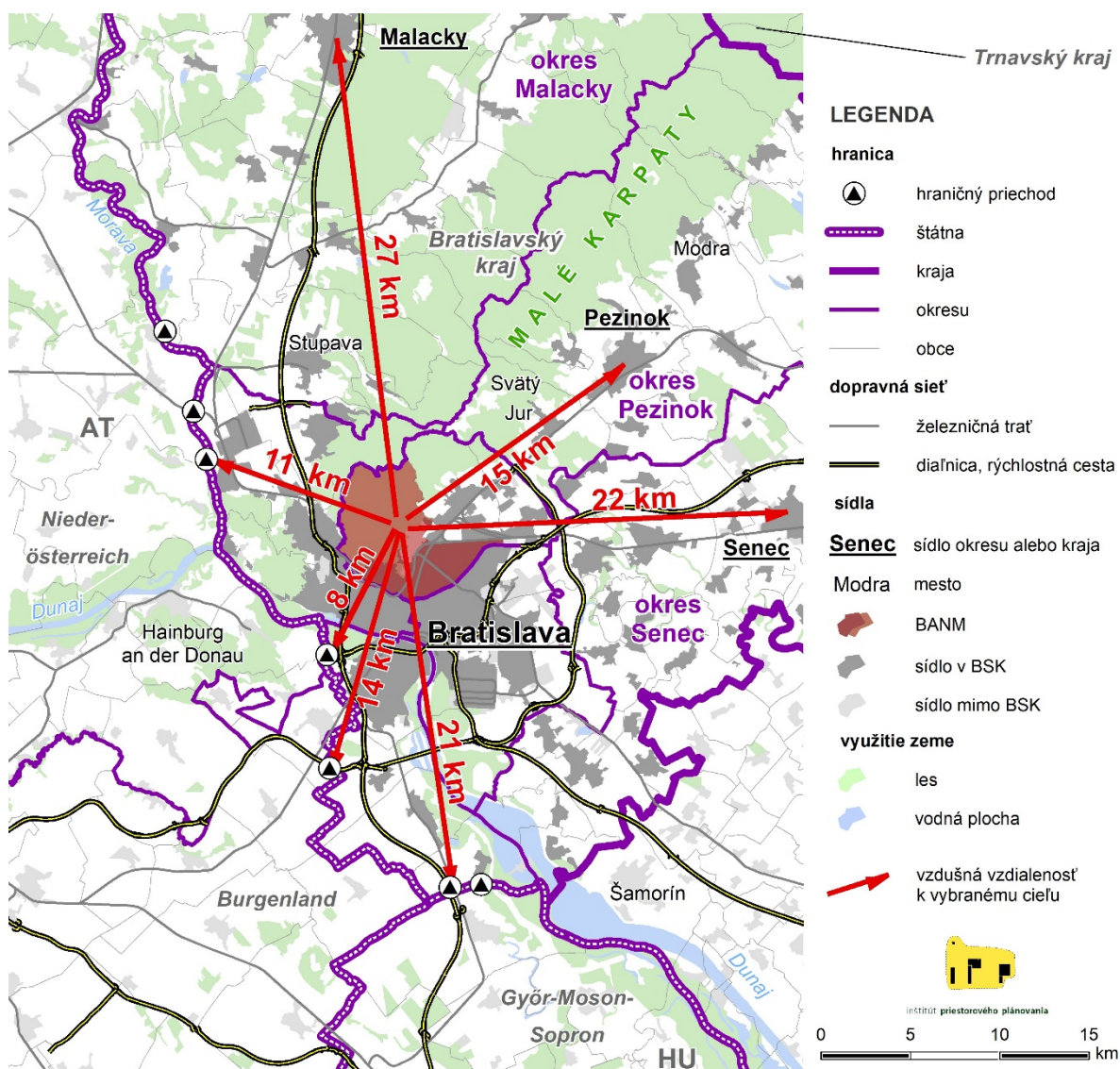
2.1.5 Inštitucionálno-organizačná analýza
2.2. Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala
2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov
2.4. Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia
2.5. Výstupy SWOT analýzy
2.6. Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia
2.7. Strom výziev a problémov
3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA
3.1 Vízia
3.2 Ciele rozvoja
3.3 Priority rozvoja
3.4 Stratégia pre špecifické územia (ak relevantné)
4. REALIZAČNO-FINANČNÁ ČASŤ
4.1 Inštitucionálne zabezpečenie implementácie
4.2 Monitorovanie a hodnotenie
4.3 Finančná špecifikácia intervencií
5. ZÁVER
6. BIBLIOGRAFIA
7. PRÍLOHY
7.1 Vstupná správa
7.2 Akčný plán (zásobník projektov)
...ďalšie podľa potreby

2.3 Uvažované/požadované variantné riešenia a geografický rozmer PHRSR

V rámci PHRSR sa neuvažuje s variantným návrhom stratégie. Rozvojová stratégia bude spracovaná ako invariantná. Strategický dokument bude, v zmysle metodických pokynov, pokrývať celé územie mestskej časti.

Územie mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, ako už z názvu vyplýva, leží na území mesta Bratislavy a patrí do okresu Bratislava III a administratívne patrí pod územie Bratislavského kraja. Navrhované riešenie bude spracované v súlade s rozvojovými prioritami a očakávanými výsledkami definovanými v regionálnej stratégii a v súlade s celomestskou stratégiou po roku 2021.

Obrázok 2 Identifikácia územia mestskej časti Bratislava-Nové Mesto



Zdroj: „Inštitút priestorového plánovania“, 2021




2.4 Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania PHRSR a zodpovednosti za jednotlivé kroky

Vecný a časový harmonogram realizácie tvorby strategického dokumentu bol zostavený tak, aby zastrešoval všetky fázy a aktivity tvorby strategického dokumentu. Indikatívny harmonogram zároveň zahŕňa aj aktivity spojené s procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Tabuľka 4 Vecný a časový harmonogram realizácie tvorby strategického dokumentu

AKTIVITA	Rok 2021					Rok 2022					
	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Máj	Jún
1. Prípravné práce											
1.1 Harmonogram prác											
1.2 Identifikácia partnerov a informovanie verejnosti											
1.3 Vstupná správa											
2. Tvorba analytickej časti											
2.1 Návrh analytickej časti											
2.2 Prerokovanie návrhu analytickej časti											
2.3 Finalizácia analytickej časti											
3. Tvorba návrhovej časti											
3.1 Návrh stratégie vrátane akčného plánu											
3.2 Prerokovanie stratégie aj za účasti verejnosti											
3.3 Finalizácia stratégie											
4. Schvaľovanie											
5. Proces SEA											

Vysvetlivky:  farebné označenie predstavuje obdobie realizácie

Zodpovednosti za jednotlivé kroky pri tvorbe dokumentu

Zodpovedný zo strany obstarávateľa (mestská časť Bratislava-Nové Mesto): Ing. Anton Gábor, vedúci oddelenia životného prostredia a územného plánovania,

Zodpovedný zo strany spracovateľa (Inštitút priestorového plánovania): Ing. Ľubomír Macák, predseda



2.5 Vzťah PHRSR k iným strategickým dokumentom

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené kľúčové strategické, resp. plánovacie dokumenty, ktoré budú východiskom pre tvorbu PHRSR mestskej časti. Spravidla sa jedná o dokumenty s časovým rámcom spadajúcim do programového obdobia PHRSR mestskej časti (teda pre roky 2022 – 2030).

Tabuľka 5 Prehľad kľúčových strategických dokumentov

Názov dokumentu	Subjekt, ktorý dokument obstaral/schvaľoval	Časové zameranie	Relevantnosť k spracovávanému PHRSR
PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030)	BSK	Strednodobé (do roku 2030)	Vysoká miera relevantnosti-nadradený strategický dokument v oblasti regionálneho rozvoja
PHRSR mesta (Bratislava 2030) (v príprave)	Mesto Bratislava	Strednodobé (do roku 2030)	Vysoká miera relevantnosti-nadradený strategický dokument v oblasti regionálneho rozvoja
Územný plán mesta	Mesto Bratislava	Dlhodobé (približne do roku 2030/2050)	Vysoká miera relevantnosti-základný plánovací dokument mesta
Územné plány zón (viaceré)	Mestská časť Bratislava-Nové Mesto	Dlhodobé (približne do roku 2030/2050)	Vysoká miera relevantnosti-základný plánovací dokument mestskej časti
Koncepcia rozvoja MHD pre roky 2013 -2025	Mesto Bratislava	Strednodobé (do roku 2025)	Podkladové sektorové dokumenty
Koncepcia rozvoja mesta v oblasti tepelnej energetiky (aktualizácia 2019)	Mesto Bratislava	Strednodobé (do roku 2040)	Podkladové sektorové dokumenty
Koncepcia pomoci ľuďom bez domova na roky 2018-2023	Mesto Bratislava	Strednodobé (do roku 2023)	Podkladové sektorové dokumenty
Programový rozpočet mestskej časti Bratislava-Nové Mesto na rok 2021 s výhľadom na roky 2022 a 2023	mestská časť Bratislava-Nové Mesto	Krátkodobé (do roku 2023)	Projektové zámery, investičné aktivity
Rôzne strategické dokumenty (napr. Komunitný plán sociálnych služieb 2020-2021, Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 - 2020)	Mesto Bratislava	Krátkodobé a strednodobé (väčšinou do roku 2020/2021)	Nízka miera relevantnosti
Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja na roky 2016-2020	Okresný úrad Bratislava	Strednodobé (do roku 2020)	Podkladové sektorové dokumenty



2.6 Orgán kompetentný na prijatie PHRSR

V zmysle zákona o obecnom zrazení (zákon 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov) sa mestská časť chápe ako samostatná samosprávna jednotka, teda obec. V prípade mesta Bratislava sú kompetencie mesta a jeho mestských častí upravené štatútom hl. m. SR Bratislavy.

V zmysle § 8 zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov dokument „program rozvoja obce“ (resp. program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce) schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

V zmysle Čl. 18, ods. 4, písmeno n) Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky v znení dodatkov č. 1 až 20 je miestnemu zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti, koncepcií a rozvojových programov.

V tomto prípade teda orgánom kompetentným na prijatie (resp. schválenie) Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Nové Mesto je **zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Nové Mesto**.



3 Základné údaje o predpokladaných vplyvoch implementácie PHRSR

3.1 Predpokladané požiadavky na vstupy/zdroje

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené indikatívne (predbežné) informácie o finančných prostriedkoch na realizáciu PHRSR mestskej časti (teda na realizáciu plánovaných investičných aj neinvestičných projektov) a o ľudských a materiálnych zdrojoch potrebných na prípravu a následnú realizáciu PHRSR mestskej časti.

Finančné zdroje	<p>Spolu: 83 mil. EUR</p> <p>- z toho mestská časť Bratislava-Nové Mesto: 61 mil. EUR</p> <p>Pozn.: Kalkulácia očakávaných finančných zdrojov bola zostavená na základe aktuálneho prehľadu projektových zámerov na území mestskej časti zisteného v rámci prípravných prác. Uvedené finančné zdroje zahŕňajú vlastné zdroje mestskej časti ako aj cudzie zdroje (napr. EŠIF, EIB). Zároveň uvedené zdroje zahŕňajú aj zdroje iných subjektov realizujúcich svoje projekty na území mestskej časti (napr. Hl. m. SR Bratislava, STU, SZU, ŽSR) a to najmä v oblasti železničnej infraštruktúry.</p>
Ľudské zdroje	<p>Koordinátorom implementácie PHRSR bude zástupca starostu. Tvorbou samotného strategického dokumentu bude poverené Oddelenie životného prostredia a územného plánovania a v rámci implementácie PHRSR bude prípravou jednotlivých projektov poverené Oddelenie dopravy, európskych fondov a verejného obstarávania.</p>
Materiálne zdroje	<p>Realizácia aktivít súvisiacich s implementáciou PHRSR sa bude realizovať s využitím existujúcich materiálno-technologických kapacít miestneho úradu.</p>

3.2 Údaje o predpokladaných výstupoch/efektoch

Stratégia rozvoja mestskej časti bude pripravená v súlade so smerovaním a prioritami rozvoja definovanými v rámci nadradeného strategického dokumentu-Programu hospodárskeho rozvoja asociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) a Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bratislava (t. č. v príprave). Aktuálne je vypracovaná a schválená iba stratégia na regionálnej úrovni, tak sa v ďalšom texte budeme venovať príspevku rozvoja mestskej časti práve k stratégií na regionálnej úrovni.

Zástupcovia mestskej časti sa aktívne podieľali na príprave regionálnej stratégie a celomestskej stratégie a to najmä prostredníctvom formulovania kľúčových výziev a problémov ako aj projektov na úrovni mestskej časti. Tieto projektové zámery predstavujú základ aj pre tvorbu aktuálnej stratégie rozvoja mestskej časti.

Predpokladaným výstupom stratégie bude súbor opatrení a aktivít, ktoré budú logicky zoskupené tak, aby spoločne plnili definované ciele a očakávané výsledky.

Tabuľka 6 Prehľad cieľov a kľúčových očakávaných výsledkov regionálnej stratégie

Priorita 1 Udržateľná mobilita
Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: nárast počtu cestujúcich vo verejnej osobnej doprave (VOD)
Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie
Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: nižšie emisie znečisťujúcich látok
Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie
Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: zvýšenie inovačnej výkonnosti kraja
Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra
Strategický cieľ 4: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: zvýšenie počtu návštevníkov a prenocovaní v kultúrnych a turistických zariadeniach
Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť
Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: predĺženie dĺžky dožitia / väčší počet rokov v zdraví
Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť
Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: zníženie podielu populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením
Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov
Strategický cieľ 7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: zníženie počtu trestných činov
Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu
Strategický cieľ 8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy
Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: zvýšenie objemu financií smerujúcich do územia kraja

Zdroj: PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), BSK, 2021



Príspevok k plneniu očakávaných výsledkov zo strany mestskej časti (projektov realizovaných na území mestskej časti)

V rámci priority Udržateľná mobilita sa očakáva príspevok modernizácie infraštruktúry koľajovej dopravy (modernizácia tratí, výstavba TIOP Mladá Garda). V rámci podpory VOD a IDS sa bude realizovať modernizácia prestupných uzlov. Udržateľnosť dopravy bude podporená aj zavedením parkovacej politiky a dobudovaním prestupných parkovísk.

V rámci priority Kvalitné a udržateľné životné prostredie sa očakáva príspevok zo strany mestskej časti prostredníctvom vytvorenia podmienok a prostredia pre vyššiu mieru separácie a druhotného zhodnocovania komunálneho odpadu a realizácie súboru adaptačných opatrení na zmenu klímy (revitalizácia parkov a realizácia vodozádržných opatrení). Jedným z kľúčových opatrení bude aj znižovanie emisií a energetickej náročnosti budov na území mestskej časti. Mestská časť sa bude taktiež zaoberať u kompetentných inštitúcií za modernizáciu a dobudovanie chýbajúcej verejnej kanalizácie, resp. verejného vodovodu.

V rámci priority Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie sa bude mestská časť zaoberať na doplnenie systému vzdelávacej infraštruktúry (najmä MŠ a ZŠ) s ohľadom na aktuálne a očakávané potreby obyvateľov.

Slovenská zdravotnícka univerzita (SZU) pôsobiaca na území mestskej časti zabezpečí využitie existujúcich kapacít areálu SZU na vybudovanie multifunkčného areálu pre podporu zdravého životného štýlu pre potreby SZU a miestnu komunitu. Slovenská zdravotnícka univerzita zároveň vybuduje špičkové moderné národné vedecko-výskumné medicínske centrá v príslušných oblastiach.

V rámci podpory športových aktivít STU dobuduje a revitalizuje svoje centrum športových aktivít -Mladá Garda, ktoré bude následne slúžiť aj širokej verejnosti.

V rámci priority Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra sa revitalizujú viaceré priestory a objekty pre rozvoj turizmu a zároveň sa vytvorí aj nový priestor pre realizáciu kultúrnych, umeleckých a kreatívnych aktivít na území mestskej časti.

V rámci priority Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť sa bude mestská časť zaoberať na zabezpečenie podpory fungovania zdravotníckeho zariadení na území mestskej časti a na jeho ďalší rozvoj za účelom zvýšenie kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

V rámci priority Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť sa dobuduje sieť zariadení poskytujúcich sociálnu starostlivosť vrátane špecializovaných zariadení (centrum včasnej intervencie). Zároveň sa vytvoria nové možnosti a priestory pre nájomné bývanie pre ohrozené skupiny obyvateľstva.

V rámci priority Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov sa podporí zavedenie inteligentných riešení pre samosprávu, rozšíria sa verejné wifi siete a vytvoria sa podmienky pre zavádzanie inovatívnych technológií na území mestskej časti.

V rámci priority Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu sa zabezpečia špecializované podklady pre rozhodovanie samosprávy a pre prípravu projektov určených na financovanie z externých zdrojov, dôjde k zvýšeniu zapojenia verejnosti do správy vecí verejných a prostredníctvom zdieľania viacerých špecializovaných dát sa zabezpečí aj lepšia informovanosť verejnosti o aktivitách realizovaných zo strany



mestskej časti. Prostredníctvom digitalizácie sa skvalitnia služby pre občanov. Zároveň dôjde k jednoznačnému rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy a jeho mestských častí pre správne nastavenie procesov stavebného konania a územného plánovania a ich kompatibility. Jasnú pravidlá rozvoja budú premietnuté aj do príslušných územnoplánovacích dokumentácií.

3.3 Možné riziká súvisiace s tvorbou a implementáciou PHRSR

Predmetná kapitola uvádza a popisuje očakávané riziká súvisiace s tvorbou a implementáciou PHRSR. K jednotlivým rizikám je priradená ich významnosť a sú popísané opatrenia na ich zníženie.

Metodické a legislatívne riziko	
Popis identifikovaného rizika:	zabezpečenie adekvátneho procesu tvorby PHRSR
Významnosť rizika:	stredná
Opatrenie na zníženie rizika:	Mestská časť pri tvorbe dokumentu spolupracuje s externým expertmi. Pri procese tvorby sa postupuje v súlade s aktuálne platnou legislatívou a podľa aktuálnych metodických pokynov pre tvorbu PHRSR a využívajú sa aktuálne podklady a materiály v oblasti regionálnej politiky (napr. PHRSR BSK 2021-2027, pracovné materiály pre plán Bratislava 2030).

Finančné riziko	
Popis identifikovaného rizika:	zabezpečenie finančných zdrojov na implementáciu PHRSR
Významnosť rizika:	vysoká
Opatrenie na zníženie rizika:	Mestská časť disponuje dostatočnou úverovou kapacitou (približne 12-14 mil. EUR) na spolufinancovanie projektov. Mestská časť sa bude uchádzať o externé zdroje prostredníctvom finančných nástrojov EÚ (najmä EŠIF) a iných (napr. granty EHP a Nórska). Pri príprave projektov a projektových žiadostí budú využité skúsenosti s obdobnými projektmi z predchádzajúceho obdobia. Mestská časť je dlhodobo v aktívnej komunikácii s gestorom regionálnej stratégie a gestorom tvorby Integrovannej územnej stratégie pre územie Bratislavského kraja (BSK).

Riziko spojené s participatívnym procesom tvorby dokumentu	
Popis identifikovaného rizika:	zabezpečenie adekvátneho participatívneho procesu tvorby PHRSR
Významnosť rizika:	stredná
Opatrenie na zníženie rizika:	V rámci prípravných prác boli identifikované kľúčové subjekty, resp. kľúčoví partneri pre rozvoj mestskej časti. Pre proces tvorby dokumentu bol zostavený pracovný tím pozostávajúci z gestor a koordinátora tvorby stratégie. Definovaní boli aj členovia riadiaceho výboru a tím pre koordináciu tvorby a implementácie. Zároveň boli zostavené pracovné skupiny pre jednotlivé tematické oblasti. Počíta sa aj so zapojením verejnosti.

Riziko spojené s časovým harmonogramom	
Popis identifikovaného rizika:	dostatočný časový priestor pre tvorbu a implementáciu PHRSR
Významnosť rizika:	stredná
Opatrenie na zníženie rizika:	Pre proces tvorby bol vyčlenený dostatočný časový priestor (približne 7 mesiacov). Na začiatku procesu bol zostavený časový harmonogram obsahujúci základné míľniky tvorby v členení



	po jednotlivých aktivitách. Uvedený časový harmonogram bol zostavený tak, aby počítal už s dostatočnou časovou rezervou. Strategický dokument bude zostavený tak, aby pokrýval programové obdobie do roku 2030 čo vytvára adekvátnu časovú rezervu na implementáciu kľúčových projektov a dosiahnutie očakávaných výsledkov.
--	--

Riziko spojené s vecným plnením	
Popis identifikovaného rizika:	vecné plnenie PHRSR a dosahovanie očakávaných výsledkov
Významnosť rizika:	stredná
Opatrenie na zníženie rizika:	Očakávané výsledky budú nastavené tak, aby zohľadňovali očakávané výsledky definované v rámci regionálnej stratégie. Zároveň bude nastavený systém monitorovania a hodnotenia prostredníctvom sústavy ukazovateľov a s priradením konkrétnych zodpovedností v procese implementácie PHRSR mestskej časti.

4 Dotknuté subjekty

4.1 Vymedzenie kľúčových partnerov

V tabuľke nižšie sú uvedení hlavní aktéri rozvoja mestskej časti, vymedzenie verejnosti, ktorá môže byť dotknutá procesom spracovania a implementácie PHRSR a osobitne sociálno-ekonomickí partneri vrátane ich motivácie pre spoluprácu. Zároveň je popísaný návrh koordinačnej štruktúry procesu spracovania PHRSR a zostavenie tematických pracovných tímov.

Tabuľka 7 Vymedzenie kľúčových partnerov rozvoja mestskej časti

1. Definovanie hlavných aktérov rozvoja mestskej časti					
<ul style="list-style-type: none"> Mestská časť Bratislava-Nové Mesto (Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto); Rozpočtové a príspevkové organizácie: EKO - podnik verejnoprospešných služieb, ZŠ/MŠ, Stredisko kultúry Bratislava - Nové Mesto, Knižnica Bratislava - Nové Mesto; Dcérske spoločnosti mestskej časti Bratislava-Nové Mesto: Novomestská parkovacia spoločnosť, s.r.o. 					
2. Definovanie dotknutej verejnosti					
<p>Návrhy kľúčových riešení pre územie mestskej časti Bratislava-Nové Mesto sú určené pre široké spektrum cieľových skupín a beneficentov. Môžeme teda konštatovať, že procesom implementácie PHRSR bude dotknutá aj široká verejnosť.</p> <p>Verejnosť bude informovaná o zahájení procesu tvorby PHRSR ako aj o priebežných výstupoch procesu tvorby PHRSR. Zároveň bude zo strany mestskej časti k dispozícii kontaktná osoba pre proces prípravy PHRSR.</p> <p>Zároveň bude umožnené relevantným zástupcom občianskych iniciatív zúčastniť sa procesu tvorby PHRSR prostredníctvom ich účasti na stretnutiach pracovných skupín.</p> <p>Dodatočne bude môcť verejnosť participovať aj v priebehu procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (tzv. proces SEA).</p>					
3. Definovanie partnerov verejného sektora – sociálno-ekonomických partnerov					
Identifikácia partnera	Hlavná motivácia partnera pre spoluprácu	Kapacita pre zapojenie do PHRSR	Návrh pre tvorbu inštitucionalizácie partnerstva resp. využitia existujúcej	Návrh kľúčových fáz zapojenia partnera	
Hl. m. SR Bratislava	Realizácia projektov na území mestskej časti, gestor celomestskej stratégie	MIB	Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Vstupná správa, Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.	
Bratislavský samosprávny kraj	Realizácia projektov na území mestskej časti, gestor regionálnej stratégie	Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja	Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Vstupná správa, Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.	
Železnice Slovenskej republiky	Realizácia projektov na území mestskej časti	Oddelenie stratégie a rozvoja	Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.	
STU	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.	
Nadácia Cvernovka	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.	
SZU	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.	



BVS a.s.	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
OLO a.s.	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
Mestské lesy	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
4. Návrh koordinačnej štruktúry procesu spracovania PHRSR				
Gestor tvorby stratégie Koordinátor prípravných prác Koordinátor tvorby stratégie Členovia riadiaceho výboru	Mgr. Rudolf Kusý, starosta			
	Ing. Anton Gábor, vedúci oddelenia životného prostredia a územného plánovania			
	Ing. Anton Gábor, vedúci oddelenia životného prostredia a územného plánovania			
Samospráva: starosta, zástupca, vedúci odborov MÚ Akademický sektor: SZU, STU, Filozofická Fakulta ÚK, FA STU Iné subjekty: OLO, Mestské lesy, BSK Ďalšie subjekty z tretieho a podnikateľského sektora budú spresnené pri zahájení tvorby samotného strategického dokumentu.				
Tím pre koordináciu tvorby a implementácie	A. Pracovné skupiny: 1. Výskum, vývoj, informačno-komunikačné technológie a inovácie ľudské zdroje, ľudský kapitál 2. Školstvo a šport 3. Zdravotná a sociálna starostlivosť 4. Cestovný ruch, kultúra a kreatívny priemysel 5. Udržateľná mobilita a technická infraštruktúra a energetika 6. Životné prostredie			
	B. Externí experti Bude spresnené na základe výsledku verejného obstarávania.			
5. Tematické pracovné tímy a ich koordinátori				
1. Výskum, vývoj, informačno-komunikačné technológie a inovácie ľudské zdroje, ľudský kapitál – koordinátor: R. Klein (Referát správy a údržby informačných systémov)				
2. Školstvo a šport – koordinátor: Z. Bunčáková (Oddelenie školstva)				
3. Zdravotná a sociálna starostlivosť – koordinátor: p. Marčeková (Oddelenie sociálnych služieb)				
4. Cestovný ruch, kultúra a kreatívny priemysel – koordinátor: T. Hanulík (Oddelenie komunikácie, kultúry, športu, mládeže a voľného času)				
5. Udržateľná mobilita a technická infraštruktúra a energetika – koordinátor: A. Gábor (Oddelenia životného prostredia a územného plánovania)				
6. Životné prostredie – koordinátor: M. Kamhiyehová (Referát životného prostredia)				



4.2 Zoznam dotknutých subjektov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a doplnení niektorých zákonov

Tabuľka 8 Prehľad dotknutých subjektov

Dotknuté obce	
1.	MČ Bratislava - Nové Mesto, Junácka 1, 832 91, Bratislava
2.	MČ Bratislava - Karlova Ves, Námestie sv. Františka 8, 842 62 Bratislava
3.	MČ Bratislava – Lamač, Malokarpatské námestie 9, 841 03 Bratislava
4.	MČ Bratislava – Rača, Kubačova 21, 831 06 Bratislava
5.	MČ Bratislava – Ružinov, Mierová 21, 827 05 Bratislava
6.	MČ Bratislava – Staré Mesto, Vajanského nábrežie 3, 814 21 Bratislava 1
7.	MČ Bratislava – Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
8.	MČ Bratislava – Záhorská Bystrica, Námestie Rodiny 1 843 57 Bratislava
9.	Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie č. 1, 814 99 Bratislava
Orgány verejnej správy:	
10.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Nám. slobody 6, P.O. Box 100, 810 05 Bratislava 15
11.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava 1
12.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava
13.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava
14.	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Nám. SNP č.33, 813 30 Bratislava
15.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
16.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, 837 52 Bratislava
17.	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, Štefánikova 15, 811 05 Bratislava
18.	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
19.	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/A, 827 15 Bratislava 212
20.	Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16, P.O.BOX 106, 820 05 Bratislava 25 - obstarávateľ
21.	Dopravný úrad , Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
22.	Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
23.	Okresný úrad Bratislava, odbor obrany štátu, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
24.	Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
25.	Okresný úrad Bratislava, pozemkový a lesný odbor, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
26.	Okresný úrad Bratislava, odbor školstva, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
27.	Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
28.	Okresný úrad Bratislava, odbor krízového riadenia, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
29.	Okresný úrad Bratislava, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
30.	Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava
31.	Krajský pamiatkový úrad Bratislava, Leškova 17, 811 04 Bratislava
32.	Hasičský a záchranný útvar hlavného mesta Slovenskej republiky, Radlinského 6, 811 07 Bratislava
33.	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hl. m. so sídlom v Bratislave, Ružinovská 8, P.O.BOX 26, 820 09 Bratislava 29
Ostatné dotknuté orgány:	
34.	Správa Chránenej krajiny oblasti Ponitrie a Chránenej krajiny oblasti Dunajské luhy v Nitre - pracovisko Bratislava, Karloveská 63, 841 04 Bratislava
35.	Správa CHKO Malé Karpaty, Štúrova 115, 900 01 Modra
36.	Slovenský pozemkový fond, Búdková 36, 817 15 Bratislava
37.	LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Nám. SNP č. 8, 975 66 Banská Bystrica
38.	Mestské lesy v Bratislave, Cesta mládeže 4, 831 01 Bratislava
39.	Národná diaľničná spoločnosť a. s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
40.	Slovenská správa ciest, Miletičova 19, 826 19 Bratislava 29
41.	Letisko M. R. Štefánika -Airport Bratislava, a. s., P. O. Box 160, 823 11 Bratislava
42.	Železnice SR, Odbor expertízy, Klemensova 8, 813 61 Bratislava 1
43.	SPP -distribúcia, a. s., Mlynské nivy 44/B, 825 11 Bratislava 2
44.	Slovenské elektrárne, a. s., Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava 2
45.	Západoslovenská energetika, a. s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava 1



46.	Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava 26
47.	Slovenský vodohospodársky podnik š. p., OZ Bratislava, Karloveská 2, 842 17 Bratislava
48.	Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29
49.	Obvodný bankský úrad v Bratislave, Mierová 19, 821 05 Bratislava
50.	Hydromeliorácie š. p. Bratislava, Vrakunská 29, 825 63 Bratislava 211
Dotknuté susedné štáty:	
Strategický dokument nebude mať vplyv na územie susedných štátov.	



4.3 Dotknuté susedné štáty

Územie mestskej časti priamo nesusedí so susedným štátom. Najbližšia hranica iného štátu (Rakúsko) je vzdialená približne 8 km (vzdušnou čiarou). Dá sa očakávať, že implementácia PHRSR mestskej časti Bratislava-Nové Mesto nebude mať žiadny alebo bude mať len nevýznamný cezhraničný vplyv na územie iného štátu.

Všetky navrhované aktivity budú definované iba na území mestskej časti, ohraničené administratívnymi hranicami územia mestskej časti.

5 Záver

Cieľom vstupnej správy bolo zanalyzovať potrebu tvorby strategického dokumentu v oblasti regionálnej politiky pre mestskú časť. **Výsledok analýzy poukázal na silnú potrebu tvorby nového strategického dokumentu v oblasti regionálneho rozvoja aj na úrovni mestskej časti Bratislava-Nové Mesto.** K hlavným dôvodom patria najmä začiatok nového programového obdobia politiky súdržnosti EÚ (pre roky 2021 až 2027), schválenie kľúčového dokumentu pre územie Bratislavského kraja (PHRSR BSK), príprava aktuálnych podkladov pre celomestskú stratégiu, úlohy vyplývajúce so štatútu hl. m. SR Bratislavy v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja, pretrvávajúca situácia v podobe zdravotnej a ekonomickej krízy, nové metodické pokyny pre tvorbu strategického dokumentu, ale aj špecifické usporiadanie mestskej časti Bratislava-Nové Mesto a existencia viacerých lokalít, ktoré postupne prechádzajú zmenou ich pôvodného funkčného využitia (rozvoj občianskej vybavenosti a bývania). Zároveň aktuálny strategický dokument (koncipovaný do roku 2020) už neobsahuje adekvátne reakcie na aktuálne celospoločenské dianie na území mestskej časti.

Súčasne bol podrobnejšie predstavený a popísaný plánovaný spôsob tvorby strategického dokumentu, zapojenie relevantných aktérov ako aj kľúčové problémy, výzvy a očakávané výstupy a ich dosahy pre rozvoj územia mesta a mestskej časti.

V rámci prípravných prác boli identifikované viaceré **kľúčové problémy a výzvy** a to najmä v oblasti udržateľnej dopravy, v oblasti ochrany vôd, odpadového hospodárstva, adaptácií na klimatickú zmenu, energetickej náročnosti budov ako a v oblasti kapacít školskej a športovej infraštruktúry a dostupnosťou zdravotnej a sociálnej starostlivosti ale i v oblasti kultúry a podpory kreatívneho priemyslu.

Ako kľúčové riešenia pre ďalší rozvoj mestskej časti boli identifikované najmä projekty zamerané na podporu rozvoja koľajovej dopravy, dobudovanie integrovaného dopravného systému s dostatočnými možnosťami prestupov, doplnenie siete cyklotrás, realizáciu adaptačných opatrení zameraných na zmenu klímy ako aj dobudovanie infraštruktúry predprimárneho a primárneho vzdelávania vrátane modernizácie športovej a voľnočasovej infraštruktúry a ďalej aj na zabezpečenie dostupnosti adekvátnej zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre obyvateľov. Samostatnou oblasťou bude aj podpora výskumných aktivít vysokých škôl a univerzít pôsobiacich na území mestskej časti.

Uvedené skutočnosti budú ďalej predmetom overovania a spresňovania v nasledujúcich etapách práce na PHRSR mestskej časti.